

**Actuariële en bedrijfstechnische nota
van**

**STICHTING BEDRIJFSTAKPENSIOENFONDS
VOOR DE PARTICULIERE BEVEILIGING**

juni 2011

Inhoudsopgave

INLEIDING	1
1. HOOFDLIJNEN VAN HET INTERNE BEHEERSINGSSYSTEEM EN VAN DE OPZET VAN DE ADMINISTRatieve ORGANISATIE EN INTERNE CONTROLE	2
1.1 VERDELING TAKEN, BEVOEGDHEDEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN	3
1.2 UITBESTEDE WERKZAAMHEDEN	4
1.3 BEHEERSMAATREGELEN EN INTERNE CONTROLE	4
1.4 GOED PENSIOENFONDSBESTUUR	5
1.5 GEDRAGSCODE	6
1.6 OPLEIDINGSBELEID	6
2. PROCEDURES EN CRITERIA VOOR DE AANSLUITING VAN WERKGEVERS BIJ HET PENSIOENFONDS EN VOOR HET VERKRIJGEN VAN HET DEELNEMERSCHAP VAN HUN WERKNEMERS	7
2.1 AANSLUITING WERKGEVERS.....	7
2.1.1 <i>Verplichte aansluiting</i>	7
2.1.2 <i>Vrijwillige aansluiting</i>	8
2.1.3 <i>Aanvullende verzekeringen</i>	9
2.1.4 <i>Dispensatie</i>	9
2.2 VERKRIJGING DEELNEMERSCHAP.....	9
2.2.1 <i>Vrijwillige voortzetting</i>	9
3. HOOFDLIJNEN VAN HET UITVOERINGSREGLEMENT	10
3.1 WIJZE VASTSTELLING VERSCHULDIGDE PREMIE	10
3.2 PREMIEBETALING	10
3.3 INFORMATIEVERSTREKKING DOOR AANGESLOTEN WERKGEVER AAN PENSIOENFONDS	11
3.4 INFORMATIEVERSTREKKING DOOR HET PENSIOENFONDS.....	11
3.5 PROCEDURES PREMIEBETALINGSACHTERSTAND	12
3.6 PROCEDURES WIJZIGING PENSIOENOVEREENKOMST.....	12
3.7 VOORWAARDEN TOESLAGVERLENING.....	13
3.8 PROCEDURES AANGAANDE BESLUITEN OMTRENT VERMOGENSOVERSCHOTTEN, VERMOGENSTEKORTEN DAN WEL WINSTDELING	13
4. HOOFDLIJNEN VAN DE PENSIOENREGELING	15
5. HERVERZEKERING	17
6. FINANCIËLE OPZET	18
6.1 EIGEN VERMOGEN.....	18
6.2 PREMIEBELEID	23
6.3 BELEGGINGSBELEID.....	24
6.3.1 <i>Algemeen</i>	24
6.3.2 <i>Samenstelling portefeuille en tactische marges</i>	26
<i>Tabel 1: Strategische portefeuille 2011</i>	27
6.3.4 <i>Valutabeleid</i>	29
6.3.5 <i>Derivatenbeleid</i>	29
6.3.6 <i>Risicometing en -beheersing</i>	30
6.3.7 <i>Resultaatsevaluatie</i>	30
6.4 TOESLAGBELEID	31
6.5 SYSTEMATIEK VASTSTELLING PARAMETERS.....	33
7. FINANCIËLE STURINGSMIDDELEN	34
7.1 PREMIEBELEID	34
7.2 BELEGGINGSBELEID.....	34
7.3 TOESLAGBELEID	34
8. KORTING PENSIOENAANSPRAKEN EN -RECHTEN	35
8.1 KORTING VAN AANSPRAKEN	35
8.2 HERSTEL VAN GEKORTE AANSPRAKEN EN GEMISTE TOESLAGEN.....	35

9. RISICOPARAGRAAF	35
BIJLAGE 1 – VEREIST EIGEN VERMOGEN	46
BIJLAGE 2 – VERKLARING INZAKE BELEGGINGSBEGINSELEN	49
BIJLAGE 3 – CONTINUÏTEITSANALYSE	62

Inleiding

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Particuliere Beveiliging, hierna te noemen 'het pensioenfonds', werkt volgens een actuariële en bedrijfstechnische nota (abtn). De inhoud van de hierna te beschrijven abtn is afgestemd op het bepaalde bij en krachtens de Pensioenwet:

- artikel 145 van de Pensioenwet, en;
- paragraaf 9 van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen.

Deze abtn is vastgesteld op 6 juni 2011 geldt met ingang van 1 januari 2011 en vervangt alle voorgaande nota's.

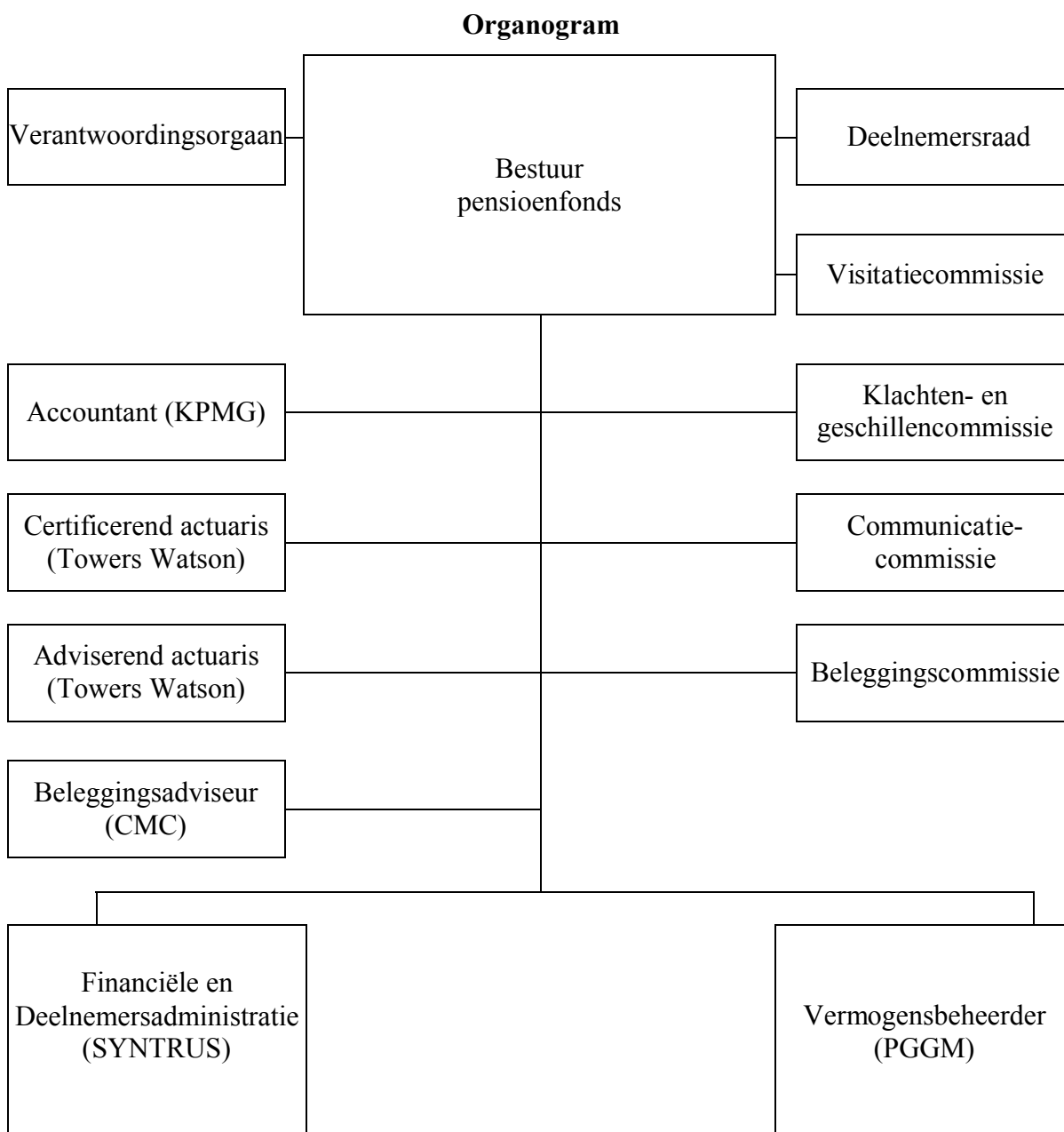
De beschrijvingen die deze abtn bevat zijn zodanig dat De Nederlandsche Bank op basis van deze abtn tot een oordeel kan komen over de wijze waarop wordt voldaan aan het bij en krachtens de Pensioenwet bepaalde.

De abtn is onderverdeeld in de volgende onderwerpen:

- de hoofdlijnen van het interne beheersingssysteem en van de opzet van de administratieve organisatie en interne controle (hoofdstuk 1);
- procedures en criteria voor de aansluiting van werkgevers bij het pensioenfonds en voor het verkrijgen van het deelnemerschap van hun werknemers (hoofdstuk 2);
- de hoofdlijnen van het uitvoeringsreglement (hoofdstuk 3);
- de hoofdlijnen van de pensioenregeling (hoofdstuk 4);
- herverzekering (hoofdstuk 5);
- de financiële opzet (hoofdstuk 6);
- de financiële sturingsmiddelen (hoofdstuk 7);
- korting pensioenaanspraken en –rechten (hoofdstuk 8);
- risicoparagraaf

1. Hoofdpijnen van het interne beheersingssysteem en van de opzet van de administratieve organisatie en interne controle

Dit hoofdstuk geeft een toelichting op de uitvoeringsorganisatie. Hieronder is de organisatie weergegeven. In de daaropvolgende paragrafen worden de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden weergegeven. Dit is afgestemd op het bepaalde bij en krachtens de hoofdstukken 4 en 5 van de Pensioenwet.

Het bestuur van het pensioenfonds bestaat uit vier werkgevers- en vier werknemersleden. Hiervan worden benoemd:

Van werkgeverszijde:

- vier leden door de Vereniging van Particuliere Beveiligingsorganisaties, gevestigd te Gorinchem.
 - de heer T. Uittenbogaard
 - de heer T. Kraaier
 - de heer R.J.B.M. Follon
 - de heer A.F.A. Bakker

en van werknemerszijde:

- twee leden door De Unie, vakbond voor industrie en dienstverlening, gevestigd te Culemborg;
 - de heer J.C. Dwarswaard
 - de heer H.C.P.J. van Herpen
- een lid door FNV Bondgenoten, gevestigd te Utrecht;
 - de heer T. Neijenhuijs
- een lid door CNV Dienstenbond, gevestigd te Hoofddorp;
 - de heer A. Kasper

1.1 Verdeling taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden

Het bestuur draagt zorg voor het (dagelijks) beleid van het pensioenfonds. Uit het bestuur worden een werkgeverslid en een werknemerslid gekozen, die beurtelings voor de tijd van een kalenderjaar als voorzitter optreden. Ook worden uit het bestuur een werkgeverslid en een werknemerslid gekozen, die om beurten voor de tijd van een kalenderjaar als secretaris optreden. Hierbij treedt de werkgeversvoorzitter samen met de werknemerssecretaris op en omgekeerd.

De voorzitter en de secretaris van het pensioenfonds kunnen gezamenlijk het pensioenfonds in en buiten rechte vertegenwoordigen. Het bestuur kan (een gedeelte van) zijn bevoegdheden delegeren aan de voorzitter en de secretaris, aan één of meer door het bestuur al dan niet uit zijn midden aangewezen commissies of aan de administrateur. De gedelegeerde bevoegdheden worden uitgeoefend onder het toezicht en verantwoordelijkheid van het bestuur.

Het bestuur heeft de volgende verantwoordelijkheden:

- het beheer van het pensioenfonds;
- het doen van pensioenuitkeringen aan pensioengerechtigden.

Het bestuur heeft de volgende bevoegdheden:

- het vaststellen en/of wijzigen van statuten en pensioenreglement;
- het vaststellen en/of wijzigen van het uitvoeringsreglement (alleen in overleg met de CAO-partijen);
- het vaststellen en/of wijzigen van uitvoeringsbesluiten;
- het uitvoeren van betalingen;
- contractuele verplichtingen aangaan met derden, waarbij het pensioenfonds wordt vertegenwoordigd door de voorzitter tezamen met de secretaris, als ook bij

ontstentenis van deze door een door de werkgever benoemd bestuurslid en een door de deelnemers gekozen bestuurslid tezamen.

1.2 Uitbestede werkzaamheden

Het bestuur heeft de pensioen-, deelnemers- en financiële administratie, werkzaamheden inzake actuariële berekeningen en juridische werkzaamheden en het vermogensbeheer van het vermogen van het pensioenfonds uitbesteed aan externe deskundigen.

Syntrus Nederland NV (hierna Syntrus) te Amsterdam, onderdeel van Achmea groep, voert de administratie uit, verzorgt bestuursondersteuning en bestuursadvisering, verricht werkzaamheden inzake actuariële berekeningen en op juridisch gebied.

Het vermogensbeheer wordt uitgevoerd door externe vermogensbeheerder PGGM, gevestigd in Zeist en het vastgoedbeheer door Achmea Vastgoed, gevestigd in Amsterdam.

Het bestuur heeft Towers Watson te Amsterdam als adviseur aangesteld. Towers Watson geeft het bestuur gevraagd advies over zaken op actuariel en juridisch gebied en houdt tevens het bestuur op de hoogte over de recente ontwikkelingen.

Het bestuur heeft een extern accountantsbureau aangesteld. De accountant controleert jaarlijks de staten voor de Nederlandsche Bank N.V. (DNB) en vervolgens doet de accountant verslag van zijn werkzaamheden in de vorm van een accountantsverklaring, een management letter en een verslag aan het bestuur. Thans fungeert KPMG Accountants NV in Amsterdam als externe accountant.

Het bestuur heeft een externe waarmerkend actuaris aangesteld in de persoon van de heer P.L.J. Janssen verbonden aan Towers Watson in Amsterdam. De waarmerkend actuaris beoordeelt de financiële positie van het pensioenfonds volgens de eisen van DNB. De certificerend actuaris rapporteert éénmaal per jaar aan het pensioenfondsbestuur door middel van een actuariel rapport en een actuariële verklaring. Rapportage vindt plaats uiterlijk 1 juli van het jaar volgend op het kalenderjaar waarop de rapportage betrekking heeft.

Op ad-hoc basis kan het bestuur ook gebruik maken van andere externe deskundigen.

1.3 Beheersmaatregelen en interne controle

Het bestuur is verantwoordelijk voor de juiste en volledige registratie van de gegevens van het pensioenfonds. Omdat het bestuur de administratie volledig heeft uitbesteed, is de interne beheersing van Syntrus van belang. Met Syntrus zijn de condities van de uitbesteding vastgelegd in een mantelovereenkomst en in een pensioenbeheerovereenkomst. Ieder jaar stelt Syntrus een jaarplan op en ieder kwartaal rapportages over de opgetreden ontwikkelingen. Elk kwartaal vindt overleg plaats tussen het bestuur en Syntrus. Daarnaast beschikt Syntrus over een SAS70 verklaring type 2.

Met de vermogensbeheerder is een overeenkomst afgesloten waarin onder andere de beleggingsrichtlijnen en de overeengekomen rapportages zijn vastgelegd.

De werkzaamheden die worden uitgevoerd door de waarmede actuaris zijn vastgelegd in een Service Level Agreement (SLA).

Het bestuur komt ten minste één maal per kwartaal bijeen. Bij al deze vergaderingen zijn de administrateur en de (adviseur) actuaris van het pensioenfonds aanwezig.

1.4 Goed pensioenfondsbestuur

Het bestuur van het pensioenfonds heeft in 2006 een voorbereidingscommissie PFG (Pension Fund Governance) ingesteld. Op advies van deze commissie heeft het bestuur in maart 2007 besloten tot het instellen van:

- een klachten- en geschillencommissie specifiek voor het pensioenfonds;
- een communicatiecommissie;
- een verantwoordingsorgaan;
- een visitatiecommissie.

De voorbereidingscommissie PFG heeft van het bestuur de opdracht gekregen de organisatie van een transparant intern toezicht vorm te geven.

Verantwoordingsorgaan

Het verantwoordingsorgaan bestaat uit 3 leden:

- Eén vertegenwoordiger van de werkgever: de heer H.A. Dijksterhuis
- Eén vertegenwoordiger van de deelnemers: de heer J.M.H. Penders
- Eén vertegenwoordiger van de pensioengerechtigden: de heer G.H. Hendriks

De Vereniging van Particuliere Beveiligingsorganisaties, gevestigd te Gorinchem draagt de kandidaat voor die namens de werkgevers zitting heeft in het verantwoordingsorgaan. De kandidaten die namens deelnemers en de pensioengerechtigden zitting hebben in het verantwoordingsorgaan, worden voorgedragen door De Unie, Vakbond voor Industrie, CNV Dienstenbond en FNV Bondgenoten.

De leden worden benoemd door het bestuur. Het bestuur kan een of meer leden benoemen die de deelnemers en/of de pensioengerechtigden vertegenwoordigen.

De leden van het verantwoordingsorgaan worden benoemd voor een periode van vier jaar. Na afloop van deze periode zijn de aftredende leden van het verantwoordingsorgaan direct opnieuw benoembaar.

Het bestuur legt verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan over het beleid van het bestuur en de wijze waarop het is uitgevoerd.

Visitatiecommissie

Het pensioenfonds heeft een overeenkomst getekend met Het Vak-VC. De visitatiecommissie bestaat uit 3 personen. Het Vak-VC stelt de visiteurs voor de visitatiecommissie beschikbaar.

De bepalingen omtrent het intern toezicht zijn uitgewerkt in een reglement.

1.5 Gedragscode

Het pensioenfonds heeft een gedragscode ingesteld voor het bestuur en al degenen die voor, namens of in opdracht van het pensioenfonds werken en alle door het bestuur aan te wijzen verbonden personen, ter voorkoming van conflicten tussen het belang van het pensioenfonds en de privébelangen van betrokkenen alsmede ter voorkoming van het gebruik van vertrouwelijke informatie van het pensioenfonds voor privédoeleinden.

Als compliance-officer is KPMG door het pensioenfonds aangesteld.

1.6 Opleidingsbeleid

Nieuw aantredende bestuursleden volgen, indien noodzakelijk, een pensioenopleiding. Het voltallige bestuur woont ten minste een maal per jaar een gezamenlijke studiedag bij. De kosten van een pensioenopleiding en de gezamenlijke studiedag komen voor rekening van het pensioenfonds.

2. Procedures en criteria voor de aansluiting van werkgevers bij het pensioenfonds en voor het verkrijgen van het deelnemerschap van hun werknemers

2.1 Aansluiting werkgevers

Blijkens de statuten van het pensioenfonds kunnen werkgevers onder de volgende voorwaarden bij het pensioenfonds zijn aangesloten:

- indien de werkgever krachtens de Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000 verplicht is tot naleving van het bij of krachtens de statuten en het pensioenreglement van het pensioenfonds bepaalde;
- indien de werkgever het bestuur om toelating verzoekt voor alle werknemers in zijn dienst, die tot een zelfde groep behoren.

2.1.1 Verplichte aansluiting

Bij beschikking van de Staatssecretaris van Sociale Zaken¹ is het deelnemen in het Bedrijfstakpensioenfonds voor de Particuliere Beveiliging verplicht gesteld met ingang van 1 juli 1990. De tekst van de verplichtstelling luidt als volgt:

Ingevolge artikel 3, eerste lid, van de Wet betreffende verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds is met ingang van 1 juli 1990 de deelneming in de Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Particuliere Beveiliging verplicht gesteld voor de mannelijke en vrouwelijke werknemers die in dienst van een werkgever zijn, vanaf de eerste dag van de maand waarin zij de 21-jarige² leeftijd bereiken tot de eerste dag van de maand waarin zij de 65-jarige leeftijd bereiken, wordende ten deze verstaan onder:

- a. werkgever:
de organisatie als bedoeld in artikel 3, sub a (particuliere beveiligingsbedrijven), sub b (particuliere alarmcentrales) en sub c (particuliere geld- en waardetransportbedrijven) van de Wet particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus (stb. 1997, 500), waaraan een vergunning als bedoeld in artikel 2 jo. artikel 4 van de genoemde wet is verleend;
- b. werknemer:
de werknemer in de zin van de sociale werknemersverzekeringen, met uitzondering van degene, die krachtens een afroepcontract kan worden opgeroepen voor het verrichten van losse ongeregelde diensten.

¹ van 29 juni 1990, nr. SVO/90/3515 (gepubliceerd in de Nederlandse Staatscourant van 10 juli 1990, nr. 131). In de beschikking zijn nadien wijzigingen aangebracht bij beschikkingen van

- 23 maart 1992, nr. DGSZ/SV/O/92/2625 (Ned. Stcrt. dd 27 maart 1992, nr. 62)
- 16 november 1993, nr. SZ/SV/O/93/4779 (Ned. Stcrt. dd 16 mei 1994, nr. 90)
- 9 mei 2000, nr. AI 2000 1473 (Ned. Stcrt. dd 12 mei 2000, nr. 92)

² Per 1 januari 2008 is de toetredingsleeftijd gewijzigd van 25 jaar naar 21 jaar.

Werkgevers en werknemers die voldoen aan de voorwaarden inzake de verplichtstelling dienen zich te melden op het moment dat voor hen de aansluitings- c.q. deelnemingsplicht van toepassing is. De aangesloten werkgever is verantwoordelijk voor het verstrekken van de juiste gegevens die nodig zijn om de pensioenregeling uit te kunnen voeren.

Nieuwe werkgevers met personeel in dienst dienen zich voor de werknemersverzekeringen te melden bij de uitvoeringsinstelling (UWV) voor de voor hen van toepassing zijnde sector. De uitvoeringsinstelling bepaalt in welke sector zij de onderneming op grond van de bedrijfsactiviteiten moet indelen. Als een werkgever wordt ingedeeld in een categorie, waarvoor mogelijk een verplichting tot deelname aan een (bedrijfstak)pensioenfonds geldt, wordt Syntrus Achmea geïnformeerd. Daarnaast wordt Syntrus Achmea door het Ministerie van Justitie geïnformeerd over afgegeven vergunningen. De soorten vergunningen zijn in een zestal categoriecodes verdeeld:

- ND (een particulier beveiligingsbedrijf)
- PAC (een particuliere alarmcentrale)
- PGW (een particulier geld- en waardetransportbedrijf)
- BD (een bedrijfsbeveiligingsdienst)
- POB (een particulier onderzoeksbureau)
- Overige beveiligingsorganisaties

Indien niet met een redelijke mate van zekerheid kan worden bepaald of een (bedrijfstak)pensioenregeling van toepassing is, wordt een vragenformulier verzonden voor het verstrekken van nadere informatie. Als aan het verzoek tot het verstrekken van nadere informatie, ondanks diverse rappels, niet wordt voldaan wordt er aan de hand van de beschikbare informatie een aansluiting gerealiseerd.

Als een aansluiting is gerealiseerd, wordt de werkgever hiervan in kennis gesteld en wordt hem de nodige informatie (waaronder een pensioenreglement) toegezonden. De werkgever moet zelf bepalen of hij personeel in dienst heeft waarvoor pensioenpremie verschuldigd is. Aan de hand van de opgave van de werkgever wordt de pensioenpremie berekend en een premienota vastgesteld. De nota wordt aan de werkgever gezonden.

Wanneer een werkgever met deelnemingsplichtig personeel in dienst, verzuimt zich aan te melden en de werkgever wordt op een later tijdstip gesignaleerd, dan wordt de werkgever met terugwerkende kracht aangesloten.

2.1.2 Vrijwillige aansluiting

Het bestuur is bevoegd een natuurlijke of rechtspersoon die een onderneming exploiteert die zich in overwegende mate bezighoudt met het uitoefenen van activiteiten die verwant zijn aan activiteiten die worden verricht door een werkgever, en die daarmee een economische en/of organisatorische eenheid vormt, vrijwillig te laten aansluiten tot het pensioenfonds.

Vrijwillige aansluiting is slechts mogelijk indien de loonontwikkelingen bij de natuurlijke- of de rechtspersoon ten minste gelijk is aan de loonontwikkeling die geldt

voor werkgevers en de natuurlijke of rechtspersoon die deelneemt in de sociale fondsen die voor die werkgevers actief zullen zijn, of er sprake is van een groepsverhouding tussen de natuurlijke of rechtspersoon en een werkgever, of dit aansluitend gebeurt aan een periode waarin de natuurlijke of rechtspersoon wel onder werkingssfeer viel van het pensioenfonds. Het pensioenfonds is bevoegd om nadere voorwaarden inzake vrijwillige aansluiting te stellen.

2.1.3 Aanvullende verzekeringen

Op verzoek van een werkgever kan het bestuur voor werknemers van aangesloten ondernemingen aanspraken op ouderdoms-, partner-, wezen- en invaliditeitspensioen verzekeren, boven de aanspraken welke voortvloeien uit de toepassing van de verplichte regeling. Een en ander tegen betaling van periodieke premies of koopsommen en op door het bestuur vastgestelde overige voorwaarden.

2.1.4 Dispensatie

In een aantal door de wet (Vrijstellingsbesluit Wet Bpf 2000) voorgeschreven gevallen is het bedrijfstakpensioenfonds verplicht op verzoek van een werkgever vrijstelling te verlenen van deelneming aan de pensioenregeling. Als bij een verzoek tot vrijstelling niet voldaan is aan de voorwaarden van een verplichte vrijstelling kan het pensioenfonds ook om andere redenen ervoor kiezen om vrijstelling te verlenen.

2.2 Verkrijging deelnemerschap

Blijkens het pensioenreglement en de statuten van het pensioenfonds worden werknemers van een aangesloten werkgever onder de volgende voorwaarden deelnemer in de regeling:

- de werknemer is verplicht tot deelname op grond van de Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000 of;
- de werkgever van de werknemer, die niet verplicht is tot deelneming, heeft het bestuur verzocht om alle werknemers in zijn dienst die tot eenzelfde groep behoren tot de deelneming toe te laten, of;
- degene die de deelneming, na eerdere deelname, individueel voortzet.

2.2.1 Vrijwillige voortzetting

Het bestuur is bevoegd aan individuele deelnemers toe te staan de deelname aan de pensioenregeling voort te zetten na beëindiging van het dienstverband met een aangesloten werkgever. Vrijwillige voortzetting wordt slechts toegestaan als de deelnemer voldoet aan door het bestuur gestelde voorwaarden, en wordt voldaan aan de waarden van de fiscale wetgeving en slechts voor een periode van maximaal drie jaar en geschiedt voor eigen rekening van de deelnemer.

3. Hoofdpijnen van het uitvoeringsreglement

Inleiding

De afspraken over de uitvoering van de pensioenovereenkomst tussen het pensioenfonds en de aangesloten werkgever(s) zijn opgesteld door de CAO-partijen en vastgelegd in het uitvoeringsreglement zoals bedoeld in artikel 25 van de Pensioenwet. In paragraaf 3.2 van de Pensioenwet staan de eisen omtrent de inhoud ervan opgesomd.

Met werkgevers die op basis van een vrijwillige aansluiting de pensioenovereenkomst hebben ondergebracht bij het pensioenfonds wordt een separate aansluitingsovereenkomst gesloten. De inhoud van deze aansluitingsovereenkomst komt overeen met die van het uitvoeringsreglement.

3.1 Wijze vaststelling verschuldigde premie

Het bestuur stelt, na advies van de adviserend actuaire, de premie vast. De doorsneepremie is ten hoogste 30% van de pensioengrondslag van de deelnemer. De verschuldigde premie voldoet aan de vereisten van de kostendekkende premie (voor precieze vaststelling zie 6.2 hoogte kostendekkende premie) zoals vastgelegd in de Pensioenwet en is nooit lager dan de kostendekkende premie. De premiemarge (het verschil tussen de doorsneepremie en kostendekkende premie) wordt toegevoegd aan het eigen vermogen van het pensioenfonds en kan tevens voor eventuele voorwaardelijke toeslagverlening gebruikt worden.

3.2 Premiebetaling

De aangesloten werkgever is de totale premie voor de in zijn dienst zijnde deelnemers verschuldigd aan het pensioenfonds. De voor de deelnemer verschuldigde doorsneepremie bedraagt 30% van de pensioengrondslag. Van de premie komt voor 40% voor rekening van de deelnemer. De deelnemer is zijn aandeel in de premie verschuldigd aan zijn werkgever.

Het bestuur is bevoegd vóór het begin van het kalenderjaar, na advies van de adviserend actuaire te bepalen dat in het komende kalenderjaar een korting op de premie zal worden toegepast. Het toepassen van een premiekorting is alleen mogelijk indien het vermogen van het pensioenfonds meer bedraagt dan de premiekortingsgrens (voor de precieze vaststelling van premiekortingsgrens zie 6.1.e). Daarnaast moet voldaan worden aan de eisen in artikel 129 van de PW. De korting komt ten goede aan de aangesloten werkgever en de deelnemer in de zelfde verhouding als waarin de premie voor hun rekening komt.

Bij niet tijdige betaling van de verschuldigde premie of het van hem te vorderen voorschot is het pensioenfonds bevoegd:

- de verschuldigde premie te vorderen alsmede,
- de rente over de verschuldigde premie vanaf de dag volgende op de dag dat de premie betaald had moeten zijn waarbij de rente wordt berekend naar het percentage van de wettelijke rente als bedoeld in de artikelen 6:119 en 6:120 BW,

eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek, dat geldt op de datum waarop de rente door het pensioenfonds wordt gevorderd, alsmede

- een vergoeding van de buitengerechtelijke invorderingskosten, onverminderd de overige kosten van vervolging verschuldigd volgens de wet, waarbij de buitengerechtelijke invorderingskosten worden gesteld op 15% van het verschuldigde bedrag, met een minimum van € 50,-, alsmede
- een vergoeding van de kosten van het vergaren en verstrekken van de door het pensioenfonds benodigde gegevens voor de vaststelling van de in te vorderen bijdrage of het gevorderde voorschot, alsmede
- een boete van een nog vast te stellen van de verschuldigde premie.

3.3 Informatieverstrekking door aangesloten werkgever aan pensioenfonds

De aangesloten werkgever is verplicht om alle werknemers die aan de verplichte pensioenregeling deel moeten nemen bij het pensioenfonds aan te melden. Daarbij dient de aangesloten werkgever ervoor zorg te dragen dat het pensioenfonds de beschikking krijgt over alle door het bestuur nodig geoordeelde gegevens voor het berekenen van de verschuldigde premie en het te vorderen voorschot. Deze gegevens dienen zoveel mogelijk in uniform formaat elektronisch of schriftelijk te worden aangeleverd op de wijze die door het pensioenfonds wordt verlangd.

De aangesloten werkgever is verplicht aan een door het pensioenfonds aan te wijzen persoon inzage te verlenen in de administratie van de aangesloten werkgever met betrekking tot de zakelijke gegevens en bescheiden, waarvan de inzage door het pensioenfonds nodig wordt geoordeeld voor een goede uitvoering van de pensioenregeling.

De werkgever dient ervoor te zorgen dat alle vereiste gegevens volledig, juist en tijdig worden verstrekt.

In de ABTN is in hoofdstuk 4 voor enkele omstandigheden aangegeven wanneer er sprake is van een tijdige aanlevering van de vereiste gegevens.

Wanneer de werkgever niet voldoet aan het bepaalde in het voorgaande artikel is het pensioenfonds bevoegd de nodige gegevens naar beste weten vast te stellen en te hanteren bij het vaststellen van de voorschotnota en de definitieve afrekening. De aangesloten werkgever is aan deze vaststelling gebonden.

3.4 Informatieverstrekking door het pensioenfonds

Het pensioenfonds draagt er zorg voor dat de deelnemers in dienst van de aangesloten werkgever worden geïnformeerd conform de eisen in artikel 21 Pensioenwet. Deelnemers ontvangen van het pensioenfonds tijdig een startbrief en informatie over wijzigingen in de regeling van het pensioenfonds.

3.5 Procedures premiebetalingsachterstand

Indien de aangesloten werkgever in gebreke blijft wat betreft het voldoen van de premie maakt het pensioenfonds gebruik van de rechtsmiddelen die het ter beschikking heeft. Inhoudende dat zonodig een dwangbevel kan worden uitgebracht, dan wel een beslaglegging op goederen van de aangesloten werkgever, alsmede een aanvraag voor een uiteindelijk faillissement van de aangesloten werkgever of het hoofdelijk aansprakelijk stellen van de aangesloten werkgever.

Bij niet tijdige betaling raakt de aangesloten werkgever door het verstrijken van de (fatale) betalingstermijn van rechtswege in verzuim.

Het pensioenfonds informeert elk kwartaal schriftelijk de deelnemersraad wanneer sprake is van een premieachterstand ter grootte van 5% van de totale door het pensioenfonds te ontvangen jaarpremie en tevens niet voldaan wordt aan de bij of krachtens artikel 131 Pensioenwet geldende eisen inzake het minimaal vereist eigen vermogen.

Gedurende deze situatie informeert het pensioenfonds tevens elk kwartaal de ondernemingsraad -en indien deze niet is ingesteld, de personeelsvertegenwoordiging- van alle aangesloten werkgevers die nog premie aan het pensioenfonds verschuldigd zijn.

Het pensioenfonds is bevoegd de actieve deelnemers te informeren over een eventuele betalingsachterstand van de aangesloten werkgever ook als geen sprake is van een dekkingstekort. Het pensioenfonds gaat daar niet toe over dan nadat een dwangbevel is uitgebracht en de aangesloten werkgever nog steeds in gebreke blijft de premie te voldoen.

3.6 Procedures wijziging pensioenovereenkomst

Het pensioenreglement voor de verplicht gestelde regeling wordt voor het pensioenfonds vastgesteld in overeenstemming met de pensioenovereenkomst en dit uitvoeringsreglement. Wanneer het pensioenfonds wijzigingen van het pensioenreglement wenselijk acht, adviseert het cao-partijen over de voorgenomen aan te brengen wijzigingen. De cao-partijen informeren het pensioenfonds zo spoedig mogelijk over iedere wijziging in de pensioenovereenkomst. Het pensioenfonds is daarna verplicht om het pensioenreglement binnen drie maanden aan de wijziging aan te passen en heeft de bevoegdheid om de details van de wijziging uit te werken.

Indien de wijzigingen worden genoodzaakt door wetgeving of worden opgedragen door toezichthouders en de deelnemers en de aangesloten werkgevers niet worden benadeeld door de wijziging is het pensioenfonds bevoegd, en door cao-partijen gemachtigd, om zonder voorafgaande afstemming met cao-partijen het pensioenreglement te wijzigen indien de wijzigingen worden genoodzaakt door wetgeving of worden opgedragen door de toezichthouders en de deelnemers en de aangesloten werkgevers niet worden benadeeld door de wijziging.

Na elke wijziging wordt het pensioenreglement aan cao-partijen voorgelegd om zeker te stellen dat het reglement overeenstemt met de pensioenovereenkomst.

3.7 Voorwaarden toeslagverlening

De mate van toeslagverlening wordt jaarlijks door het bestuur vastgesteld en is afhankelijk van de financiële positie van het pensioenfonds. De toeslagverlening is voorwaardelijk. Er bestaat geen recht op jaarlijkse toeslagverlening.

Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald, maar deze wordt gefinancierd zoals in hoofdstuk 6.4 is omschreven.

3.8 Procedures aangaande besluiten omtrent vermogensoverschotten, vermogenstekorten dan wel winstdeling

Procedures bij vermogensoverschotten

Een vermogensoverschot is dat deel van het vermogen dat zich boven de premiekortingsgrens bevindt zoals beschreven in 6.1.e vrij vermogen en premiekortingsgrens.

Ingeval van een overschot zal de volgende procedure worden gevolgd:

- voorbereiding notitie inzake het geconstateerde overschot;
- behandeling in bestuursvergadering van de notitie inzake het geconstateerde overschot;
- het nemen van een bestuursbesluit notitie terzake van het geconstateerde overschot.

Indien het bestuur van oordeel is dat kan worden besloten tot een premiekorting, wordt in de besluitvorming hierover rekening gehouden met de volgende aspecten:

- de evenwichtige belangenbehartiging van alle belanghebbenden;
- een in de afgelopen tien jaar in het kader van een korte- of lange termijn herstelplan of een bestaand dekkingstekort onverplicht verleende bijdragen door de werkgever;
- een in de afgelopen tien jaar in het kader van een korte- of lange termijn herstelplan of een bestaand dekkingstekort verhoogde werknemersbijdrage.

Het fonds kan uitsluitend korting verlenen op de kostendekkende premie, indien ten aanzien van de pensioenverplichtingen wordt voldaan aan de wettelijke voorschriften zoals beschreven in artikel 129 lid 1 van de Pensioenwet.

Het fonds maakt geen gebruik van de wettelijke mogelijkheden tot terugstorting van gelden aan de werkgever zoals beschreven in artikel 129 lid 2 van de Pensioenwet.

Procedures bij vermogenstekorten

Van een vermogenstekort is sprake wanneer het vermogen van het fonds beneden het minimaal vereist eigen vermogen ligt zoals beschreven in de actuariële en technische nota van het fonds.

Indien ultimo enig jaar sprake is van een reservetekort, meldt het fonds dit onverwijld aan DNB en wordt er binnen drie maanden of zoveel eerder als DNB bepaalt ter instemming bij DNB een langetermijnherstelplan ingediend om uiterlijk binnen 15 jaar geen reservetekort meer te hebben.

Indien sprake is van een dekkingstekort meldt het fonds dit onverwijld aan DNB en wordt er binnen twee maanden of zoveel eerder DNB bepaalt een

kortetermijnherstelplan ingediend om binnen drie jaar geen dekkingstekort meer te hebben. In dit plan wordt rekening gehouden met de kostendekkende premie, de opslag reservetekort, het verwachte fondsrendement en het niet toekennen van toeslagen. Het een en ander op basis van de uitgangspunten welke zijn opgenomen in de regelgeving krachtens de Pensioenwet.

De werkgever is in het kader van een herstelplan niet verplicht bij te dragen aan het herstel van de financiële situatie van het fonds.

Ingeval er sprake is van een dekkingstekort, kan het fonds besluiten de verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten te verminderen, indien het fonds niet in staat is binnen een redelijke termijn het dekkingstekort op te lossen zonder dat de belangen van deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden, andere aanspraakgerechtigden of de werkgever onevenredig worden geschaad en alle overige beschikbare sturingsmiddelen, met uitzondering van het beleggingsbeleid, zijn ingezet om uiterlijk binnen drie jaar het dekkingstekort te hebben opgelost.

4. Hoofdpijnen van de pensioenregeling

Uitgegaan wordt van het pensioenreglement geldend voor de deelnemers van het pensioenfonds dat in werking is getreden met ingang van 1 juli 1990 en laatstelijk is gewijzigd in april 2011.

Regeling	Middelloodregeling
Toetredingsleeftijd	De eerste dag van de maand waarin de werknemer de leeftijd van 21 jaar bereikt. De verwerving van het ouderdomspensioen door de deelnemer die in dienst is getreden bij een werkgever vindt plaats indien en voor zover deze deelnemer meer dan twee maanden onafgebroken in dienst is van deze werkgever, alsdan met ingang van de datum van indiensttreding. Aspirant deelnemers zijn verzekerd voor het nabestaandenpensioen en bijzonder partnerpensioen in het geval van overlijden.
Pensioendatum	De eerste dag van de maand waarin de (gewezen) deelnemer de 65-jarige leeftijd bereikt.
Pensioenjaren	Pensioenjaren zijn de jaren die liggen tussen de aanvang van het deelnemerschap en de pensioendatum.
Pensioensalaris	Het op de datum van vaststelling van de pensioengrondslag voor de deelnemer geldende vaste basissalaris vermeerderd met de daarover berekende vakantietoeslag. Het maximum pensioensalaris is gelijk aan 261 maal het maximum premiedagloon in de zin van de WIA geldend op de eerste januari van het kalenderjaar.
Franchise	Jaarlijks zal de franchise worden verhoogd met de procentuele stijging van het bruto minimumloon op jaarbasis (inclusief vakantietoeslag) voor personen van 21 jaar en ouder. De procentuele stijging wordt vastgesteld over de periode van de eerste januari van het voorgaande kalenderjaar tot de eerste januari van het kalenderjaar waarvoor de franchise geldt. Het aldus gevonden bedrag wordt op een hele euro naar boven afgerond. De franchise voor 2011 is € 18.034,-.
Pensioengrondslag	De pensioengrondslag is gelijk aan het (gemaximeerde) pensioensalaris minus de franchise.
Ouderdomspensioen	Het ouderdomspensioen is gelijk aan 2.0% van de som van de pensioengrondslagen, waarover de premie aan het pensioenfonds is betaald
Partnerpensioen	Het jaarlijks uit te keren partnerpensioen bij overlijden van de deelnemer bedraagt 70% van het behaalbare ouderdomspensioen.
Wezenpensioen	Het jaarlijks wezenpensioen bedraagt voor ieder kind 14% van het behaalbare ouderdomspensioen. Bij volle wezen wordt dit bedrag verdubbeld. Het wezenpensioen

	wordt voor ten hoogste 5 wezen uitgekeerd. Bij meer dan 5 wezen wordt het maximaal beschikbare bedrag naar evenredigheid onder alle wezen verdeeld.														
Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid	<p>Zolang de deelnemer volledig arbeidsongeschikt is, wordt de volledige premie en zolang de deelnemer half dan wel gedeeltelijk arbeidsongeschikt is, wordt de helft respectievelijk een kwart van de premie geacht te zijn betaald aan het fonds,</p> <table border="0"> <thead> <tr> <th>Mate arbeidsongeschiktheid</th> <th>Voortzetting pensioenopbouw</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>0 - 35 %</td> <td>0 %</td> </tr> <tr> <td>35 – 45 %</td> <td>40 %</td> </tr> <tr> <td>45 – 55 %</td> <td>50 %</td> </tr> <tr> <td>55 – 65 %</td> <td>60 %</td> </tr> <tr> <td>65 – 80 %</td> <td>72,5 %</td> </tr> <tr> <td>80 % of meer</td> <td>100 %</td> </tr> </tbody> </table>	Mate arbeidsongeschiktheid	Voortzetting pensioenopbouw	0 - 35 %	0 %	35 – 45 %	40 %	45 – 55 %	50 %	55 – 65 %	60 %	65 – 80 %	72,5 %	80 % of meer	100 %
Mate arbeidsongeschiktheid	Voortzetting pensioenopbouw														
0 - 35 %	0 %														
35 – 45 %	40 %														
45 – 55 %	50 %														
55 – 65 %	60 %														
65 – 80 %	72,5 %														
80 % of meer	100 %														

Flexibiliseringsmogelijkheden	
Omzetting van partnerpensioen in ouderdompensioen	De deelnemer heeft het recht om op het moment dat het pensioen ingaat of kan ingaan eenmalig en onherroepelijk te kiezen voor een verhoging van de aanspraken op ouderdompensioen ten koste van de aanspraken op partnerpensioen.
Omzetting van ouderdompensioen in partnerpensioen	De deelnemer heeft het recht om in elk geval bij beëindiging van het deelnemerschap en met ingang van de datum waarop het ouderdompensioen ingaat of kan ingaan een deel van het ouderdompensioen uit te ruilen voor partnerpensioen.
Toeslagen	De toeslagverlening op de pensioenaanspraken van de deelnemers en de gewezen deelnemers en van de gepensioneerden is voorwaardelijk. Er bestaat geen recht op jaarlijkse toeslagen. Of er toeslag wordt en in welke mate is afhankelijk van de financiële middelen van het fonds en van het oordeel van het bestuur en de actuaaris over de financiële positie van het pensioenfonds. In het verleden verleende toeslagen geven geen garantie voor de toekomst. Het toeslagbeleid van het pensioenfonds is opgenomen in paragraaf 6.4.
Deelnemersbijdrage	De voor een deelnemer aan het pensioenfonds verschuldigde premie bedraagt 30% van de pensioengrondslag van de deelnemer. Voor een gedeelte van een jaar wordt de premie berekend over een evenredig gedeelte van de pensioengrondslag. Van de premie komt 40% ten laste van de deelnemer.

5. Herverzekering

Gezien de omvang en het draagvlak van het pensioenfonds worden alle risico's voortvloeiende uit de aangeane pensioenverplichtingen volledig in eigen beheer gehouden.

6. Financiële opzet

De voornaamste financiële doelstellingen van het pensioenfonds zijn:

- het waarborgen van de opbouw van de pensioenaanspraken overeenkomstig de in het reglement vastgelegde bepalingen;
- het minimaliseren van de kansen op een dekkings- en reservetekort, alsmede van de mate van dekkings- en reservetekort;
- het maximaliseren van het beleggingsrendement om de nagestreefde toeslagen te realiseren.
- het stabiliseren van de premie.

In dit hoofdstuk wordt de financiële opzet van het pensioenfonds uiteengezet. Ingegaan wordt op de waarderingsgrondslagen van de pensioenverplichtingen en het belegd vermogen, alsmede de uitgangspunten voor het premiebeleid, het beleggingsbeleid en het toeslagbeleid. Uitgangspunt bij de financiële opzet is de wet- en regelgeving zoals beschreven in:

- de Pensioenwet (hoofdstuk 6);
- het Besluit financieel toetsingskader pensioenfonds;
- de Regeling Pensioenwet;
- de Regeling Parameters pensioenfonds;
- de Regeling Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling.

6.1 Eigen vermogen

a. Waarderingsgrondslagen beleggingen

De waardering van de bezittingen van het pensioenfonds geschiedt op marktwaarde. Een nadere beschrijving van de waarderingsgrondslagen is opgenomen in paragraaf 6.3.

b. Technische voorzieningen

Het pensioenfonds stelt toereikende technische voorzieningen vast met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen. De voorwaardelijke toeslagverlening maakt geen onderdeel uit van de pensioenverplichtingen.

Het pensioenfonds voert de pensioenregeling uit conform het pensioenreglement. De pensioenaanspraken zijn verzekerd in eigen beheer.

De vaststelling van de technische voorzieningen geschiedt op basis van de volgende uitgangspunten.

- Berekening vindt plaats op basis van marktwaardering.

- De grondslagen zijn gebaseerd op prudente beginselen inzake overlijden, arbeidsongeschiktheid en levensverwachting. De technische voorziening wordt berekend op basis van de prognosetafel 2010-2060 van het Actuarieel Genootschap (AG) met ervaringssterfte Towers Watson 2010.
- De methodiek en grondslag van vaststelling is van jaar op jaar consistent, tenzij juridische, demografische en/of economische omstandigheden zich hiertegen verzetten.

De technische voorzieningen van het pensioenfonds bestaan uit de voorziening pensioenverplichtingen.

De voorziening pensioenverplichtingen is gelijk aan:

- voor de actieve deelnemers de, op basis van prudente grondslagen vastgestelde, actuariële contante waarde van de over de verstreken dienstjaren verkregen pensioenaanspraken, inclusief de toegekende toeslagen;
- voor niet-actieve deelnemers de actuariële contante waarde van de verzekerde pensioenen, inclusief de tot balansdatum verstrekte toeslagen;
- voor arbeidsongeschikte deelnemers de actuariële contante waarde van de verzekerde pensioenen, inclusief het premievrijgestelde deel van de toekomstige premies. Het betreft hierbij de contante waarde van de toekomstige - tot en met de pensioendatum - te betalen reglementaire pensioenbijdragen, waarbij een kans op revalideren van 10% is verondersteld.

De voorziening pensioenverplichtingen is gebaseerd op de volgende actuariële grondslagen.

Interest	Conform de rentetermijnstructuur Financieel Toetsingskader, zoals deze wordt gepubliceerd door de Nederlandsche Bank.																
Sterfte	Er wordt gebruik gemaakt van de AG-Prognosetafel 2010-2060 met ervaringssterfte Towers Watson 2010.																
Gehuwdheid	Voor de pensioenleeftijd (65 jaar) wordt het systeem van onbepaald partnerschap gehanteerd met op de pensioenleeftijd (65 jaar) een gehuwdheidsfrequentie van 100%. Na de pensioendatum wordt de voorziening vastgesteld op basis van een bepaalde partner.																
	<table> <thead> <tr> <th>Leeftijd x</th> <th>Gehuwdheidsfrequentie</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>x < 20</td> <td>0,0</td> </tr> <tr> <td>20 ≤ x < 30</td> <td>0,10 + 0,06 * (x – 20)</td> </tr> <tr> <td>30 ≤ x < 35</td> <td>0,70 + 0,03 * (x – 30)</td> </tr> <tr> <td>35 ≤ x < 40</td> <td>0,85 + 0,01 * (x – 35)</td> </tr> <tr> <td>40 ≤ x < 65</td> <td>0,90</td> </tr> <tr> <td>65</td> <td>1,00</td> </tr> <tr> <td>x > 65</td> <td>bepaalde partner</td> </tr> </tbody> </table>	Leeftijd x	Gehuwdheidsfrequentie	x < 20	0,0	20 ≤ x < 30	0,10 + 0,06 * (x – 20)	30 ≤ x < 35	0,70 + 0,03 * (x – 30)	35 ≤ x < 40	0,85 + 0,01 * (x – 35)	40 ≤ x < 65	0,90	65	1,00	x > 65	bepaalde partner
Leeftijd x	Gehuwdheidsfrequentie																
x < 20	0,0																
20 ≤ x < 30	0,10 + 0,06 * (x – 20)																
30 ≤ x < 35	0,70 + 0,03 * (x – 30)																
35 ≤ x < 40	0,85 + 0,01 * (x – 35)																
40 ≤ x < 65	0,90																
65	1,00																
x > 65	bepaalde partner																
Leeftijden	Verondersteld wordt dat de deelnemer op 1 juli van zijn of haar geboortjaar is geboren.																

Leeftijdsverschil	Het leeftijdsverschil tussen man en vrouw is op 3 jaar gesteld (man ouder dan vrouw).
Kosten	Voor kosten wordt een voorziening getroffen ter grootte van 7,5% van de voorziening pensioenverplichtingen.
Uitkeringen	Bij de waardering van de aanspraken is uitgegaan van de veronderstelling dat de pensioenuitkeringen continu geschieden.
PVI-reserve	Om rekening te houden met revalidatie worden de actuariële tarieven bij het bepalen van de reserve premievrijstelling bij invaliditeit (PVI-reserve) verlaagd met 10%.
WZP-opslag	Voor het latente wezenpensioen wordt een opslag op het latent nabestaandenpensioen en de risicokoopsom gehanteerd van 5% tot de leeftijd van 65 jaar.
Uitruil- en afkoopfactoren	<p>De uitruil- en afkoopfactoren zijn gebaseerd op de volgende actuariële uitgangspunten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rentetermijnstructuur van 31 oktober van het voorgaande berekeningsjaar. - Prognosetafel 2010-2060 van het AG, inclusief ervaringssterfte Towers Watson 2010. - Mannen worden verondersteld 3 jaar ouder te zijn dan vrouwen. - Gehuwdheid is onbepaald met gehuwdheidsfrequentie van 100% op de pensioenleeftijd, daarna afnemend met de sterftekans van de verzorgde. - Sexeneutraliteit op basis van een man/vrouw-verhouding van 90%/10%. <p>De uitruil- en afkoopfactoren worden jaarlijks per 1 januari voor het komende kalenderjaar vastgesteld.</p>
In de premiestelling is verder rekening gehouden met:	
Kosten	<p>De opslag excasso-kosten bedraagt 7,5% van op de actuariële koopsom exclusief de risicokoopsom.</p> <p>De opslag voor premievrijstelling is 7,5% van de actuariële koopsom inclusief excasso-kosten, exclusief risicokoopsom.</p> <p>Voor de administratiekosten wordt een opslag van 10% gehanteerd over de actuariële koopsom inclusief excasso, opslag voor premievrijstelling en de risicokoopsom.</p>

c. Minimaal vereist eigen vermogen

Het minimaal vereist eigen vermogen (mVEV) bedraagt 5,3% van de technische voorzieningen en voldoet daarmee aan de daaromtrent gestelde wettelijke eisen bij of krachtens artikel 131 van de Pensioenwet.

Indien het pensioenvermogen minder bedraagt dan de som van de technische voorzieningen en het minimaal vereist eigen vermogen, bestaat er een dekkingstekort. Als er sprake is van een dekkingstekort stelt het pensioenfonds een kortetermijnherstelplan op met in achtneming van het bepaalde bij of krachtens artikel 140 van de Pensioenwet.

Wanneer een dekkingstekort ontstaat, licht het pensioenfonds DNB direct in over de ontstane situatie. Uit het kortetermijnherstelplan zal blijken dat het pensioenfonds zo snel mogelijk - maar uiterlijk binnen een periode van drie jaar – na het ontstaan van de onderdekking het minimaal vereist eigen vermogen heeft hersteld.

d. Vereist eigen vermogen

Het pensioenfonds stelt het vereist eigen vermogen zodanig vast dat met een zekerheid van 97,5% wordt voorkomen dat het pensioenfonds binnen een periode van een jaar over minder waarden beschikt dan de hoogte van de technische voorzieningen. De onderliggende methodiek is opgenomen in bijlage 1.

Indien het pensioenvermogen minder bedraagt dan de som van de technische voorzieningen en het vereist eigen vermogen, bestaat er een reservetekort. Als er sprake is van een reservetekort stelt het pensioenfonds een langetermijnherstelplan op met in achtneming van het bepaalde bij of krachtens artikel 138 van de Pensioenwet.

Indien de situatie van een reservetekort ontstaat, zal het pensioenfonds DNB direct inlichten over de ontstane situatie. In het langetermijnherstelplan beschrijft het pensioenfonds de maatregelen die worden genomen om binnen maximaal 15 jaar het reservetekort op te heffen.

e. Vrij vermogen en premiekortingsgrens

Het totaal gewenste vermogen, dat door het pensioenfonds wordt nagestreefd, is gelijk aan de voorziening pensioenverplichtingen berekend op basis van de reële rentetermijnstructuur.

Indien de voorziening pensioenverplichtingen op basis van de reële rentetermijnstructuur minder bedraagt dan de voorziening pensioenverplichtingen op basis van de nominale rentetermijnstructuur vermeerderd met het vereist eigen vermogen dan wordt het gewenste vermogen vastgesteld op de voorziening pensioenverplichtingen op basis van de nominale rentetermijnstructuur vermeerderd met het vereist eigen vermogen.

Het pensioenvermogen boven het gewenste vermogen is het vrije vermogen van het pensioenfonds.

De premiekortingsgrens is gelijk aan de situatie waarin de technische voorzieningen en het vereist eigen vermogen volledig door waarden zijn gedekt en de waarden die nodig zijn om de toeslagambitie, zoals beschreven in paragraaf 6.4 onder b, volledig te

verwezenlijken aanwezig zijn. Hiermee wordt bedoeld dat de premiekortingsgrens is behaald indien de toeslagverlening risicovrij is in te kopen.

6.2 Premiebeleid

In deze paragraaf wordt het premiebeleid van het pensioenfonds beschreven.

Achtereenvolgens komen aan de orde:

- a. de hoogte van de kostendekkende premie conform de voorschriften gesteld bij en krachtens artikel 128 van de Pensioenwet alsmede door DNB;
- b. de feitelijke premie, zoals vastgelegd in het uitvoeringsreglement.

a. Hoogte kostendekkende premie

De beleidsregels van DNB schrijven voor dat bij de berekening van de premie ten behoeve van het pensioenfonds met de volgende elementen rekening wordt gehouden:

1. koopsom voor de onvoorwaardelijke onderdelen van de pensioentoezegging;
2. solvabiliteitsopslag over premieonderdeel '1';
3. koopsom voor voorwaardelijke onderdelen van de pensioenovereenkomst met inachtneming van de geformuleerde ambitie en de wijze van financieren.
4. opslag voor uitvoeringskosten;

Deze elementen van de kostendekkende premie zijn als volgt nader gedefinieerd.

ad 1. de actuariële benodigde premie voor de inkoop van de onvoorwaardelijke onderdelen uit het pensioenreglement wordt berekend op basis van de meest recent beschikbare nominale rentetermijnstructuur voor de laatste bestuursvergadering van het jaar. Deze wordt vastgesteld als de som van de in het boekjaar te verwachten verhoging van de aanspraken door toename van deelnemersjaren en aanpassing van de pensioengrondslagen op grond van individuele loonsverhogingen.

De risicopremies van nog niet opgebouwde aanspraken op partnerpensioen zijn eveneens vervat in dit premieonderdeel. Hierbij wordt gerekend op basis van de actuariële grondslagen, zoals beschreven onder 6.1;

ad 2. een solvabiliteitsopslag die gelijk is aan het percentage vereist eigen vermogen (zoals beschreven onder paragraaf 6.1) over het premieonderdeel als beschreven onder ad 1;

ad 3. gelet op het voorwaardelijke karakter wordt in de premie geen element opgenomen voor toeslagen en wordt hiervoor ook niet gereserveerd. (zie voor een nadere omschrijving van het toeslagbeleid paragraaf 6.4 van deze abtn).

ad 4. voor uitvoeringskosten is in de premie een opslag opgenomen ad 10% van de actuariële benodigde premie zonder solvabiliteitsopslag, inclusief de opslag voor excassokosten en de opslag voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid.

Tezamen met de jaarlijks beschikbare vrijval aan excasso-opslag over de uitkeringen en de actuariële premie en de vrijval aan beheersvergoeding over het vermogen zijn hiermee de totale uitvoeringskosten van het pensioenfonds gedekt.

b. Feitelijke premie

De financiering van de krachtens het pensioenreglement vast te stellen pensioenaanspraken geschiedt door betaling van een doorsneepremie zoals omschreven in het uitvoeringsreglement, zie ook hoofdstuk 3.

De doorsneepremie wordt door het bestuur – gehoord de actuaris van het pensioenfonds – vastgesteld op basis van een ALM-studie en rekening houdend met de actuariële grondslagen zoals weergegeven in paragraaf 6.1.b. Iedere 3 jaar, of zoveel eerder als bestuur en actuaris nodig achten, wordt een nieuwe ALM-studie uitgevoerd. In de ALM-studie wordt rekening gehouden met de door het bestuur vastgestelde toeslagverleningsambitie van het pensioenfonds.

Het bestuur kan, na advies van de actuaris van het pensioenfonds, jaarlijks besluiten om een korting te verlenen op de doorsneepremie. De korting op de premie kan alleen verleend worden indien het vermogen van het pensioenfonds meer bedraagt dan de premiekortingsgrens en voldaan is aan overige vereisten volgens artikel 129 van de pensioenwet. De premiekortingsgrens is gelijk aan de voorziening pensioenverplichtingen op basis van de reële rentetermijnstructuur.

De jaarlijkse (totale) doorsneepremie dient door de werkgever betaald te worden, en bedraagt (2011): 30% van de som van pensioengrondslagen van deelnemers

6.3 Beleggingsbeleid

6.3.1. Algemeen

Beleggingsdoelstelling

De doelstelling van het beleggingsbeleid is dat de beleggingsresultaten van het pensioenfonds – gegeven de verplichtingen structuur en de risicoperceptie van het bestuur – zo hoog mogelijk zijn, teneinde op langere termijn de nominale pensioen aanspraken- en uitkeringen te garanderen, alsmede te streven naar het verlenen van toeslag op de ingegane pensioenen, premievrije aanspraken en de nog te verwerven pensioenaanspraken. Om deze doelstelling te kunnen bereiken voert het pensioenfonds naast een passieve ook een actieve beleggingsstijl. Dat laatste wil zeggen dat wordt gestreefd naar een hoger rendement dan die van de bijpassende benchmark. Voornoemde overwegingen leiden tot een beleggingsmix die gebaseerd is op de volgende overwegingen.

Rendement is nodig om een dekkingsgraad van 100% reëel te bereiken en te behouden;
Diversificatie tussen beleggingscategorieën geeft een lager risico bij een gelijkblijvend rendement;

Verminderen van renterisico leidt tot een stabielere dekkingsgraad;

Afdekken van inflatierisico door middel van reële obligaties leidt tot een stabielere reële dekkingsgraad..

Met behulp van een periodiek uitgevoerd ALM onderzoek wordt vorm gegeven aan het lange termijn premie-, toeslagverlening- en beleggingsbeleid.

De beleggingsportefeuille is onderverdeeld in de volgende hoofdgroepen, te weten: vastrentende waarden, aandelen, onroerend goed en alternatieve beleggingen. Jaarlijks wordt rekening houdend met de macro-economische en financiële ontwikkelingen een beleggingsplan geschreven en basis hiervan een normportefeuille opgesteld. Alle beleggingen van het pensioenfonds worden gewaardeerd tegen marktwaarde. Derivaten (opties, futures, e.d.) worden gekoppeld aan de onderliggende waarden, waarvoor deze zijn afgedekt. De niet-officieel genoteerde derivaten worden gewaardeerd tegen marktgerelateerde waarderingen.

Organisatie van het vermogensbeheer

Het bestuur van het pensioenfonds is verantwoordelijk voor het strategische beleggingsbeleid. Onder het strategisch beleggingsbeleid wordt verstaan de vaststelling van het doel en de stijl van het beleggingsbeleid, de strategische beleggingsportefeuille en bandbreedtes, het risicobeheer, alsmede de benchmarks en de selectie en aanstelling van de vermogensbeheerder(s).

De beleggingscommissie heeft een voorbereidende en adviserende rol inzake het strategische beleggingsbeleid richting het bestuur. De vergaderingen van de beleggingscommissie zijn voor alle bestuursleden toegankelijk. Het bestuur is verantwoordelijk voor de nadere invulling alsmede de uitvoering van het strategisch beleggingsbeleid. Hieronder moet onder andere worden verstaan de mate van afdekken van het renterisico, het vaststellen van de specifieke richtlijnen voor de deelportefeuilles, alsmede het opstellen van het mandaat voor de vermogensbeheerder, het toetsen en evalueren van het gevoerde en te voeren beleid van de vermogensbeheerder, het onderhouden van contacten met adviseurs en het bijhouden van beleggingstechnische kennis.

De vermogensbeheerders zijn verantwoordelijk voor het operationele beleggingsbeleid. De vermogensbeheerder is binnen de hier geformuleerde randvoorwaarden vrij in de wijze van belegging en herbelegging. De vermogensbeheerder is verantwoordelijk voor het verzamelen, administreren en rapporteren over de beleggingen aan bestuur en beleggingscommissie.

Beleggingsrichtlijnen

Door of namens het bestuur zijn onder meer de volgende beleggingsrichtlijnen geformuleerd:

- De beleggingsportefeuille is principe volbelegd;
- De bewaking van de asset-allococtie berust bij de beleggingscommissie;
- Voor zover mogelijk is er in de beleggingsportefeuille een splitsing aangebracht tussen passief en actief beheer;
- In principe en voor zover mogelijk worden de vreemde valuta's in beleggingsportefeuille volledig afgedekt;
- In principe wordt bij de uitvoering van het beleggingsbeleid alleen gebruikt gemaakt van beleggingsfondsen. Echter, indien nodig of gewenst, kan een deel van de discretionair worden belegd;
- Het monitoren van de externe beheerders berust bij de beleggingscommissie.

Het vermogensbeheer is anno 2011 uitbesteed aan de volgende beheerders:

Achmea Vastgoed, gevestigd in Amsterdam;
PGGM, gevestigd te Zeist.

Voor zover van toepassing worden in elk van de mandaten de beheersafspraken vastgelegd. Deze afspraken betreffen onder andere:

- beleggingsrichtlijnen
- samenstelling portefeuille
- tactische marges
- debiteurenbeleid
- performancemeting
- benchmarks
- valutabeleid
- derivatenbeleid
- risicometing en –beheersing

6.3.2. Samenstelling portefeuille en tactische marges

Aan het eind van elk jaar bepaalt het bestuur aan de hand van de laatste ALM studie en de vooruitzichten voor de financiële markten het beleggingsbeleid voor het komende jaar. Dit beleid wordt neergelegd in een beleggingsplan. Hierin wordt ook de strategische beleggingsportefeuille voor het desbetreffende jaar voorgesteld. Op de volgende pagina is in tabel 1 de portefeuille voor het jaar 2010 vermeld.

Tabel 1: Strategische portefeuille 2011

Strategische allocatie 2011				
Beleggingscategorie	ALM-basismix	SEM 2010	SEM 2011	Verandering
Zakelijke waarden	53,0%	56,0%	57,0%	1,0%
Aandelen		39,0%	37,0%	-2,0%
Aandelen klassiek ontwikkelde markten*		16,3%	14,0%	-2,3%
Aandelen klassiek opkomende markten*		6,5%	7,0%	+0,5%
Alternatieve aandelenstrategieën		15,2%	14,0%	-1,2%
Private Equity		1,0%	2,0%	+1,0%
Vastgoed & Infrastructuur		11,0%	11,0%	0,0%
Beursgenoteerd vastgoed		4,0%	4,0%	
Privaat vastgoed		6,0%	6,0%	
Infrastructuur		1,0%	1,0%	
Hoogrentende obligaties		6,0%	9,0%	+3,0%
High Yield		2,0%	4,0%	+2,0%
Emerging Markets Debt Hard Currency		2,0%	2,0%	
Emerging Markets Debt Local Currency		2,0%	3,0%	+1,0%
Grondstoffen	3,0%	3,0%	3,0%	0,0%
Grondstoffen		3,0%	3,0%	
Vastrentende waarden	37,5%	34,5%	33,5%	-1,0%
Bedrijfsobligaties		11,5%	16,5%	+5,0%
Hypotheken SAV		7,0%	4,5%	-2,5%
Staatsobligaties + long duration swaps		16,0%	12,5%	-3,5%
Kas		0,0%	0,0%	
Indexobligaties	6,5%	6,5%	6,5%	0,0%
Indexobligaties		6,5%	6,5%	
Totaal	100%	100%	100%	

Beheersing van het implementatierisico

Het implementatierisico is het risico dat de beleggingsportefeuille afwijkt van de Strategische Benchmark en daarmee niet het hogere en stabielere rendement oplevert waar het fonds op gerekend heeft bij de samenstelling van de portefeuille. De beheersvoorstellen om het implementatierisico te beperken, worden in twee delen opgesplitst; één voor liquide en één voor illiquide beleggingen.

Risicokader liquide beleggingen

Voor liquide beleggingen wordt een Tracking Error (T.E.) limiet vastgesteld. Deze limiet geeft aan hoeveel een portefeuille kan en mag afwijken van de gekozen benchmarks..

De Tracking Error limiet vervangt de “Relative Value At Risk” (rVAR) maatstaf waarmee in het beleggingsplan 2009 nog gewerkt werd. Het grote verschil tussen beide

maatstaven is de eenheid waarin het risico wordt uitgedrukt. De maximale rVAR wordt uitgedrukt in een bedrag in euro's: "In 1% van alle maanden zal het verlies ten opzichte van de benchmark groter zijn dan X euro". Een Tracking Error is een statistische maatstaf die weergeeft hoe groot de kans is dat de performance ten opzichte van de Strategische Benchmark zal afwijken van nul. De Tracking Error is gelijk aan de standaarddeviatie van de performance en wordt uitgedrukt in procenten. Door de rVAR limieten om te rekenen in een Tracking Error limiet worden limieten relatief gemaakt ten opzichte van de omvang van het belegde vermogen. Hierdoor zal de limiet rechtevenredig mee bewegen met de grootte van de beleggingen.

Risicokader illiquide beleggingen

Voor illiquide beleggingen (Infrastructuur en Private Equity) werken relatieve maatstaven zoals rVAR of Tracking Error niet. Het principiële probleem is dat voor illiquide beleggingen vaak geen goede benchmark kan worden gedefinieerd. Voor illiquide beleggingen worden daarom portefeuillerichtlijnen opgesteld. Deze (grotendeels kwalitatieve) portefeuillerichtlijnen zorgen ervoor, dat het gewenste risicorendementprofiel zoveel mogelijk wordt gewaarborgd. De portefeuille richtlijnen worden ingedeeld in harde richtlijnen (bijv. leverage- en concentratielimieten) en zachte richtlijnen (bijv. key man risk). De richtlijnen maken het mogelijk om meer te monitoren op het neerwaartse risico van beleggingen en te meten met een langere horizon (illiquide beleggingen hebben meestal een meerjaren beleggingshorizon van meer dan 3 jaar).

Risicobudget

Voor de implementatie van het beleggingsplan is een risicobudget ten opzichte van de Strategische Benchmark noodzakelijk. Dit risicobudget wordt -zoals hiervoor uitgelegd- uitgedrukt in Tracking Error. De beleggingscommissie heeft opdracht aan PGGM gegeven een maximale risicoruimte voor de liquide beleggingen van 1,0% te hanteren. De Tracking Error is vastgesteld op basis van:

De verwachte risicobenuutting binnen de verschillende PGGM Fondsen;
De verwachte samenhang tussen de risico's in de verschillende PGGM Fondsen;
Een hoeveelheid "reserverisico" die voldoende is om te kunnen handelen in de meeste extreme markten.

Het risicobudget heeft betrekking op de beleggingen die door PGGM worden geïmplementeerd, met uitzondering van de illiquide beleggingen Private Equity en Infrastructuur. Voor deze laatste twee beleggingscategorieën gelden aparte richtlijnen.

Een Tracking Error van 1% is een prudente inschatting. De werkelijke risicobenuutting ligt naar verwachting een stuk lager (een Tracking Error van circa 0,5%). Het gerealiseerde rendement op liquide beleggingen zal in dat geval in tweederde van de jaren niet meer dan 0,5% afwijken van het rendement van de benchmark.

De werkelijke benutting van het risicobudget wordt zowel ex-ante als ex-post gemeten en afgezet tegen het maximaal toegestane risico, zoals vastgelegd in de Service Level Agreement. Tevens wordt beoordeeld of de illiquide beleggingen voldoen aan de vastgestelde portefeuillerichtlijnen. De beleggingen buiten beheer van PGGM hebben

veelal eigen risicomaatstaven. Deze blijven hier verder buiten beschouwing. Hetzelfde geldt voor het renterisico ten opzichte van de nominale verplichtingen.

6.3.3 Benchmarks

Vaststellen van benchmarks is noodzakelijk voor het berekenen van de over/onderperformance. Het pensioenfonds hanteert zogenaamde vaste benchmarks binnen de asset categorieën. Dat wil zeggen dat de in de benchmarks vastgelegde regio- en/of segmentgewichten voor een bepaald jaar vast zijn en in dat jaar niet worden aangepast aan de autonome marktontwikkelingen. De benchmarkgewichten zijn gelijk aan de normgewichten.

6.3.4 Valutabeleid

Het valutarisico in de PGGM Fondsen wordt afgedekt voor de belangrijkste munten in de Strategische Benchmark³. Valuta-exposure voegt risico aan de portefeuille toe, terwijl het verwachte rendement zeer onzeker is.

Het valutarisico in de opkomende markten wordt niet afgedekt, omdat het afdekken duur is. Bovendien is de verwachting dat de wisselkoersen in opkomende markten structureel in waarde zullen stijgen als gevolg van een hogere arbeidsproductiviteitsgroei in deze landen.

Het afdekken van het valutarisico gebeurt via derivaten die één keer per drie maanden worden doorgerold. Aan het einde van de maand wordt het resultaat op de derivatenpositie toegevoegd of onttrokken van de beleggingscategorie 'kas'. Hierdoor kan het zijn dat de allocatie naar deze kas buiten de bandbreedte komt waardoor er een herbalancering plaatsvindt.

6.3.5 Derivatenbeleid

Het pensioenfonds kan derivaten instrumenten inzetten als middel om snel en goedkoop een marktpositie in te nemen of juist af te dekken, echter niet om te speculeren. Daar waar het gaat om aandelen en vastrentende waarden zijn derivaten bedoeld om op efficiënte en doeltreffende wijze een als tijdelijk bedoelde markt-exposure aan te gaan, die geleidelijk zal worden vervangen door de onderliggende waarden, dan wel zal worden afgebouwd.

De vermogensbeheerder mag slechts van derivaten gebruik maken om:

- de risicograad van de beleggingsportefeuille te verlagen;
- tactische wijzigingen in de portefeuille op een efficiënte wijze tot stand te brengen;
- op defensieve wijze valutarisico's af te dekken door middel van valutatermijntransacties.

Het gebruik van derivaten is beperkt tot het gedekt kopen van put-opties, het gedekt schrijven van call-opties, het gebruik van swaps en het aankopen en verkopen van futures. Het gebruik van derivaten op enige andere wijze is slechts toegestaan na

³ Valuta's die worden afgedekt zijn: USD, GBP, JPY, AUD, NZD, HKD, SGD, CAD, DKK, SEK, NOK en CHF.

overleg met en goedkeuring van het bestuur van het pensioenfonds. De totale portefeuille inclusief derivatenposities dient te allen tijde binnen de vermelde randvoorwaarden te blijven.

6.3.6 Risicometing en –beheersing

De beleggingsresultaten worden periodiek door de vermogensbeheerders gerapporteerd en geanalyseerd. In de rapportage wordt aangegeven of en op welke wijze is voldaan aan de vooraf vastgestelde risicolimieten, waaronder minimum en maximum allocatie van de beleggingscategorieën en valuta's. Tevens wordt de performance van de vermogensbeheerders vergeleken met de vooraf vastgestelde benchmarks. De vermogensbeheerders leveren hierbij tevens een attributieanalyse. Middels deze analyse kan de bijdrage van diverse beleidsbeslissingen aan de performanceverschillen met de benchmark worden toegewezen.

6.3.7. Resultaatsevaluatie

De vermogensbeheerder dient zorg te dragen voor een volledige administratie van de beleggingsportefeuille en alle daarop betrekking hebbende transacties. Minimaal per kwartaal dienen de volgende zaken te worden vastgelegd.

Voor elke beleggingscategorie en de totale portefeuille:

- portefeuille overzichten in marktwaarden begin en einde periode op transactiebasis inclusief lopende rente in euro;
- aan- en verkopen op transactiebasis in euro;
- waarde vermogenswinst of vermogensverlies in euro;
- fonds- en benchmarkrendement in procenten;
- attributie analyse;

Voor totale portefeuille (voor zover van toepassing):

- beknopte toelichting op het gevoerde beleggingsbeleid;
- verwachtingen voor de komende periode;
- overzicht van valuta-, rating-, duration- en looptijdverdeling voor totale vastrentende portefeuille en vastrentende benchmark;
- overzicht van regio- en sectorenverdeling voor de totale aandelenportefeuille en aandelen benchmark;
- dagafschriften.

Elk kwartaal worden bovenstaande zaken getoetst en beoordeeld, waarbij de nadruk ligt op de performance van de beleggingscategorieën tegen de vastgestelde benchmarks en de door de vermogensbeheerder aangeleverde risicoattributie.

Op basis van een kritische beoordeling kan de bijdrage van diverse beleidsbeslissingen aan de performanceverschillen met de benchmark worden toegewezen en kan deze informatie worden gebruikt bij toekomstige beleidsbeslissingen.

6.4 Toeslagbeleid

a. Voorwaardelijke toezegging

De mate van toeslagverlening wordt jaarlijks door het bestuur vastgesteld en is afhankelijk van de financiële positie van het pensioenfonds. De financiële positie is gebaseerd op de meest actuele dekkingsgraad voor de laatste bestuursvergadering van het jaar. De toeslagverlening is voorwaardelijk. Er bestaat geen recht op jaarlijkse toeslagverlening.

Het bestuur beslist evenwel jaarlijks in hoeverre pensioenaanspraken en pensioenrechten worden aangepast. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald, maar deze wordt op de hierna aangegeven wijze gefinancierd.

1. In de pensioenpremie zit geen component voor de voorwaardelijke toeslagen voor de deelnemers. Bij het besluit tot toekennen van toeslagen voor de deelnemers kan het bestuur de eventuele premieruimte die de betaalde pensioenpremie bevat ten opzichte van de kostendeekkende premie als omschreven in hoofdstuk 6.2 meewegen. Hierbij is de premieruimte gelijk aan het verschil tussen de betaalde pensioenpremie (doorsneepremie) en de zuivere kostendeekkende premie. De ruimte in de pensioenpremie kan, afhankelijk van de financiële positie van het pensioenfonds, aangewend worden voor de voorwaardelijke toeslagen op de opgebouwde aanspraken van de deelnemers.

Met betrekking tot de mate van de feitelijke toekenning hanteert het bestuur de onderstaande beleidsstaffel als leidraad. Deze staffel geldt slechts als uitgangspunt; bij de jaarlijkse besluitvorming zal het bestuur andere relevante economische omstandigheden (zoals economische vooruitzichten en verwachte bestandsontwikkeling) in ogenschouw nemen.

De inhoud van de beleidsstaffel luidt als volgt:

- bij een dekkingsgraad boven 160% wordt naast een volledige toeslag ook een eventuele inhaaltoeslag toegekend;
- bij een dekkingsgraad van meer dan 135% maar minder dan 160% wordt 100% van de toeslag toegekend;
- bij een dekkingsgraad van meer dan 105% maar minder dan 135% wordt een deel van de toeslag toegekend; de toeslag wordt naar rato van de dekkingsgraad vastgesteld; en
- bij een dekkingsgraad van 105% of minder wordt geen toeslag verleend.

Bij het toekennen van de toeslag wordt de dekkingsgraad na toekenning van de toeslag mede in ogenschouw genomen. Indien de dekkingsgraad na het verlenen van de toeslag onder de 105% uitkomt zal geen toeslag worden verleend. In overige situaties wordt een toeslag verleend die overeenkomt met het beleidsstaffelpercentage bij de dekkingsgraad na toeslagverlening.

In lijn met de toeslagenmatrix is het (voorwaardelijke) toeslagbeleid vastgelegd in het pensioenreglement. Met betrekking tot de communicatie aan de deelnemers zal het

pensioenfondsen in alle communicatie-uitingen ten aanzien van de rechten van deelnemers de delen van de volgende formuleringen hanteren, met betrekking tot de inhoud van de pensioenregeling respectievelijk over de toekenning van toeslagen. Hierbij wordt opgemerkt dat de maatstaf niet voor iedere categorie dezelfde is (zie paragraaf 6.4.b).

De mate van toeslagverlening wordt jaarlijks door het bestuur vastgesteld en is afhankelijk van de financiële positie van het pensioenfonds. De toeslagverlening is voorwaardelijk. Er bestaat geen recht op jaarlijkse toeslagverlening. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening wordt door het pensioenfonds geen bestemmingsreserve gevormd, maar wordt voor een deel uit een opslag op de premie en voor een deel uit overrendementen gefinancierd. Het deel uit de premie is te definiëren als het verschil tussen de kostendeckende premie en de werkelijke betaalde premie. Dit komt overeen met variant D6 uit de Beleidsregel toeslagenmatrix. De feitelijke toekenning van toeslagen zal altijd eerst plaatsvinden na een daartoe door het bestuur genomen besluit.

Uw pensioenfonds probeert ieder jaar uw (opgebouwde) pensioen te verhogen met de [ex ante maatstaf].

Uw opgebouwde pensioen is dit jaar met ... % verhoogd.

Uw pensioenfonds heeft uw (opgebouwde) pensioen de afgelopen drie jaar als volgt verhoogd:

- *Over het jaar (t-1) met ... %. De prijzen gingen toen met ... % omhoog.*
- *Over het jaar (t-2) met ... %. De prijzen gingen toen met ... % omhoog.*
- *Over het jaar (t-3) met ... %. De prijzen gingen toen met ... % omhoog.*

Uw pensioenfonds betaalt de toekomstige verhogingen van uw opgebouwde pensioen uit beleggingsrendement en premies.

U hebt door eerdere verhogingen en de verwachting voor de komende jaren niet automatisch recht op verhogingen in de toekomst.

Uw pensioen wordt op een andere manier aangepast aan de stijging van de prijzen, als u niet meer meedoet aan deze pensioenregeling of als u al pensioen krijgt. Uw pensioenfonds probeert dan uw pensioen ieder jaar te verhogen met de prijsontwikkeling.”

b. Ambitie

Het pensioenfonds streeft er met het toeslagbeleid naar om:

- de tijdens het deelnemerschap opgebouwde aanspraken van de actieve deelnemers jaarlijks per 1 januari (maximaal) te verhogen op basis van maximaal het loonindexcijfer. Het loonindexcijfer is het percentage (afgerond op 2 decimalen nauwkeurig) waarmee de lonen in de bedrijfstak volgens opgave van de Vereniging van Particuliere Beveiligingsorganisaties in de periode vanaf 2 januari van het voorafgaande jaar tot en met 1 januari van het lopende jaar zijn gestegen;
- de vóór 1 januari 2004 ingegane pensioenen en de premievrije pensioenaanspraken van degenen die op 31 december 2003 en 1 januari 2004 gewezen deelnemer zijn te verhogen op basis van het loonindexcijfer.
- de vanaf 1 januari 2004 verkregen premievrije pensioenaanspraken van de gewezen deelnemers en op of na 1 januari 2004 ingegane pensioenen jaarlijks op 1 januari te verhogen op basis van maximaal het prijsindexcijfer. Het prijsindexcijfer is het

percentage (afgerond op 2 decimalen nauwkeurig) waarmee het prijspeil zoals dat valt af te leiden uit het door het CBS vastgestelde “CPI-Alle huishoudens-afgeleid” is gestegen in de periode vanaf 2 januari van het voor-voorafgaande jaar tot en met 1 januari van het voorafgaande jaar (eerste publicatie CBS).

c. Verwachte realisatie

Op basis van de in maart 2009 uitgevoerde continuïteitsanalyse is gebleken dat een toeslagverlening van gemiddeld 68% ten opzichte van het ambitieniveau op de lange termijn realistisch is. Op basis van deze analyse, die is uitgevoerd op basis van voorschriften van de toezichthouder, mag daarom verwacht worden dat, op de lange termijn, circa 68% van de hierboven beschreven maximale toeslagen kunnen worden toegekend.

Het bestuur van het pensioenfonds zal periodiek een continuïteitsanalyse laten uitvoeren, om de waarschijnlijkheid van de toeslagverlening vast te stellen.

6.5 Systematiek vaststelling parameters

De parameters die gehanteerd worden bij de berekeningen ten behoeve van de vaststelling van de technische voorzieningen, de doorsneepremie, het vereist eigen vermogen en de continuïteitsanalyse worden door het bestuur van het pensioenfonds vastgesteld. De parameters voldoen ten minste aan de voorwaarden conform de Regeling parameters pensioenfonds.

De parameters worden, gehoord de externe adviseur/beleggingscommissie, in principe iedere drie jaar door het bestuur getoetst. Bij deze toetsing zal in ieder geval rekening worden gehouden met

- recente theoretische en empirische inzichten ten aanzien van financiële markten en economische ontwikkelingen;
- in financiële markten op dat moment geldende verwachtingen ten aanzien van financiële en economische variabelen;
- gerealiseerde rendementen en de economische en financiële ontwikkeling uit het verleden;
- een adequate maat aan prudentie.

Het bestuur zal, gehoord de externe adviseur/beleggingscommissie, periodiek besluiten over de parameters. Bijstelling kan onder meer aan de orde zijn indien:

- sprake is van een aanpassing van de strategische beleggingsportefeuille, die van invloed is op de voor de toekomst te verwachten reële beleggingsrendementen;
- sprake is van veranderde vooruitzichten ten aanzien van relevante grootheden (met name beleggingsopbrengsten en loonontwikkeling), die van invloed zijn op de voor de toekomst te verwachten reële beleggingsrendementen; of
- de toezichthouder de richtlijnen met betrekking tot de continuïteitsanalyse aanpast met gevolgen voor de benodigde premie.

7. Financiële sturingsmiddelen

In dit hoofdstuk worden de financiële sturingsmiddelen kort uiteengezet.

7.1 Premiebeleid

Uit paragraaf 6.2 blijkt dat bij de vaststelling van de premie rekening wordt gehouden met de verwachtingen op de lange termijn inzake toekomstige salaris-, toeslag- en bestandsontwikkelingen, alsmede met de verwachtingen voor de lange termijn inzake beleggingsrendementen. Ook is aangegeven dat het premiebeleid telkens voor een bepaalde periode wordt vastgesteld mede op grond van een om de drie jaren uit te voeren ALM-studie en de daarin opgenomen veronderstellingen. De daadwerkelijke ontwikkelingen zullen van jaar tot jaar een afwijking te zien geven van de verwachtingen. Deze afwijkingen kunnen per saldo leiden tot een gunstiger of tot een ongunstiger financiële positie van het pensioenfonds. In paragraaf 6.2 is aangegeven in welke gevallen de daadwerkelijke financiële positie zal leiden tot een verhoging, dan wel een verlaging van de premie.

7.2 Beleggingsbeleid

Uit paragraaf 6.3 blijkt dat het strategisch beleggingsbeleid door middel van een ALM-studie wordt afgestemd op de verplichtingen van het pensioenfonds. Door het strategisch beleggingsbeleid om de drie jaren te herijken aan de hand van een nieuwe ALM-studie, kan er worden ingespeeld op wijzigingen in het risicoprofiel van de pensioentoezeggingen en in de risicoperceptie van het bestuur van het pensioenfonds.

7.3 Toeslagbeleid

Uit paragraaf 6.4 blijkt dat de aanpassing van de ingegane pensioenen en premievrije aanspraken door middel van een toeslagverlening voorwaardelijk is. Het bestuur is bevoegd de toeslagverlening te verminderen, zonodig tot nul, indien de financiële positie van het pensioenfonds daartoe noodzaakt.

8. Korting pensioenaanspraken en -rechten

8.1 Korting van aanspraken

Het pensioenfonds kan de verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten uitsluitend verminderen indien:

- a. de technische voorzieningen en het minimaal vereist eigen vermogen niet meer volledig door waarden zijn gedekt;
- b. het pensioenfonds niet in staat is binnen een redelijke termijn de technische voorzieningen en het minimaal vereist eigen vermogen door waarden te dekken zonder dat de belangen van deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden, andere aanspraakgerechtigden of de werkgever(s) onevenredig worden geschaad; en
- c. alle overige beschikbare sturingsmiddelen, met uitzondering van het beleggingsbeleid, zijn ingezet zoals uitgewerkt in het kortetermijnherstelplan.

Het pensioenfonds informeert de deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en de werkgever(s) schriftelijk over het besluit tot vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten. De vermindering kan op zijn vroegst een maand na de in de vorige volzin bedoelde informatieverstrekking worden gerealiseerd.

8.2 Herstel van gekorte aanspraken en gemiste toeslagen

Herstel van gekorte pensioenaanspraken is alleen mogelijk voor zover na het herstel van gekorte pensioenaanspraken het vermogen hoger is dan het vereiste eigen vermogen.

Indien, eventueel na het herstel van gekorte pensioenaanspraken, de dekkingsgraad van het pensioenfonds hoger is dan 160%, is herstel van in het verleden gemiste toeslagen mogelijk. Het herstellen van gemiste toeslagen is alleen mogelijk voor zover na dit herstel de dekkingspositie boven de 160% in stand blijft. Voor het herstellen van gekorte pensioenaanspraken en inhaaltoeslagen wordt een termijn van tien jaar gehanteerd.

Het hierboven omschreven beleid kan te allen tijde door het bestuur voor alle deelnemers en gewezen deelnemers en pensioengerechtigden worden aangepast.

9. Risicoparagraaf

1. Risicobeheersing

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Particuliere Beveiliging onderscheidt een aantal financiële en niet-financiële risico's. Tot de risicocategorieën van de niet-financiële risico's behoren:

- Besluitvorming
- Pensioenregeling en ABTN

- Uitvoering regeling en SLA management
- Uitbestedingsbeleid
- IT
- Integriteit
- Juridisch en compliance

De volgende risicocategorieën worden onderscheiden bij de financiële risico's:

- Omgeving
- Asset allocatie
- Rente
- Valuta
- Liquiditeit
- Inflatie
- Prijsvolatiliteit
- Correlatie
- Concentratie
- Marktliquiditeit
- Kredietrisico
- Verzekeringstechnisch
- Vastgoedbeheer

In deze paragraaf zullen wij bovenstaande risicocategorieën en hun beheersing kort beschrijven.

Niet-financiële risico's

1.1. Besluitvorming

Besluitvorming betreft het risico samenhangend met het proces van besluitvorming, besturing en informatievoorziening. Het bestuur beoordeelt dit risico als 'midden'.

Het bestuur kan haar bevoegdheden delegeren aan de voorzitter en de secretaris, aan één of meer door het bestuur al dan niet uit zijn midden aangewezen commissies of aan de administrateur. Deze gedelegeerde bevoegdheden worden echter uitgeoefend onder toezicht en verantwoordelijkheid van het bestuur. De bestuursleden maken gebruik van een bestuurdersportaal.

Het bestuur heeft een deskundigheidsmatrix en is van plan om een deskundigheidsplan op te stellen. Nieuwe bestuursleden volgen, indien noodzakelijk, een pensioenopleiding. Daarnaast heeft het bestuur minimaal eens per jaar een studiedag en is er sprake van een zelfevaluatie door het bestuur.

1.2. Pensioenregeling en ABTN

Pensioenregeling en ABTN is een risicocategorie die betrekking heeft op de risico's verbonden aan de uitvoerbaarheid en de complexiteit van de regeling. Het bestuur beoordeelt dit risico als 'laag'.

Er is sprake van een eenduidige niet complexe regeling. Eventuele wijzigingen kunnen in de lopende communicatie-uitingen naar deelnemers worden meegenomen. Syntrus wordt door het UWV geïnformeerd over werkgevers en vergunningen die mogelijk onder de verplichtstelling vallen. Syntrus deelt deze informatie met het bestuur.

1.3. Uitvoering regeling en SLA management

Uitvoering regeling en SLA management betreft het risico dat de door de externe partij geleverde kwaliteit van de werkzaamheden niet in overeenstemming is met het door het pensioenfonds gewenste dan wel toegezegde kwaliteitsniveau. Het bestuur beoordeelt dit risico als 'laag'.

Het bestuur ontvangt regelmatig rapportages van voldoende kwaliteit over de uitvoering van de regeling. Het pensioenfonds gaat het SLA management proces beschrijven, bewaken en evalueren.

In hoofdstuk 3 van de ABTN zijn de procedures met betrekking tot de uitvoering van de pensioenregeling vastgelegd.

1.4. Uitbestedingbeleid

Uitbestedingbeleid betreft het risico dat continuïteit, integriteit en/of kwaliteit van de aan derden (al dan niet binnen een groep, al dan niet aan de sponsor) uitbestede werkzaamheden dan wel door deze derden ter beschikking gestelde apparatuur en personeel wordt geschaad. Het bestuur beoordeelt dit risico als 'midden'.

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Particuliere Beveiliging heeft de administratie, bestuursondersteuning en bestuursadvisering uitbesteedt aan Syntrus Nederland N.V. Er is een mantel- en pensioenbeheerovereenkomst afgesloten met Syntrus. Syntrus stelt jaarlijks een jaarplan op en rapporteert elk kwartaal over de opgetreden relevante ontwikkelingen. Ook heeft het bestuur elk kwartaal een overleg met Syntrus. Syntrus beschikt over een SAS70 verklaring type 2.

PGGM is aangesteld als fiduciair vermogensbeheerder. Het pensioenfonds heeft met PGGM een overeenkomst afgesloten waarin de beleggingsrichtlijnen en overeengekomen rapportages zijn vastgelegd. De vermogensbeheerder is binnen de in het beleggingsbeleid geformuleerde randvoorwaarden (paragraaf 6.3) vrij in de wijze van belegging en herbelegging.

Achmea Vastgoed voert een deel van het vastgoedbeheer uit.

Towers Watson is aangesteld als adviseur op actuariel en juridisch gebied.

De beleggingscommissie is verantwoordelijk voor het monitoren en selecteren van de externe vermogensbeheerders. De selectie van vermogensbeheerders vindt plaats op basis van eisen gesteld door DNB en criteria geformuleerd door het pensioenfonds zelf. De criteria van het pensioenfonds hangen samen beschikbare deskundigheid, de cultuur van de eigen organisatie, schaalvoordelen en flexibiliteit. Het pensioenfonds legt de selectie en evaluatie van vermogensbeheerder vast in een dossier. Bij uitbesteding van het vermogensbeheer wordt er gewerkt met een Service Level Agreement. Het bestuur gaat het uitbestedingbeleid jaarlijks evalueren. Ook zullen SAS-70 rapportages tijdens de bestuursvergaderingen besproken worden.

1.5. IT

IT-risico is het risico dat bedrijfsprocessen en informatievoorziening onvoldoende integer, niet-continu of onvoldoende beveiligd worden ondersteund door IT. Het bestuur vindt dat dit risico het grootst is bij de pensioenadministratie en vermogensbeheer.

Het bestuur beheert dit risico door het opvragen en bespreken van relevante documenten zoals de SAS 70 type 2 verklaring en het Business Continuity Plan van Syntrus Achmea. Ook wordt er aandacht besteedt aan IT-items binnen de SLA van Syntrus Achmea.

1.6. Integriteit

Integriteit betreft het risico dat de integriteit van de instelling dan wel het financiële stelsel wordt beïnvloed als gevolg van niet integere, onethische gedragingen van de organisatie, medewerkers dan wel van de leiding in het kader van wet- en regelgeving en maatschappelijke en door de instelling opgestelde normen. Het bestuur acht dit risico van groot belang, maar schat het risico 'laag' in.

Voor de beheersing van het integriteitsrisico maakt het pensioenfonds gebruik van een gedragscode en een compliance-officer van KPMG. De compliance officer controleert de naleving van de gedragscode op basis van vragenlijsten. Hiervan wordt een rapport opgesteld.

1.7. Juridisch en Compliance

Juridisch en compliance is het risico samenhangend met (veranderingen in en naleving van) wet- en regelgeving, het mogelijk bedreigd worden van haar rechtspositie, met inbegrip van de mogelijkheid dat contractuele bepalingen niet afdwingbaar of niet correct gedocumenteerd zijn. Het bestuur beoordeelt dit risico als 'laag'.

Financiële risico's

In de paragraaf beheersing algemeen worden de beheersmaatregelen genoemd die in meer of mindere mate van toepassing zijn op alle onderscheiden financiële risico's.

1.8. Beheersing algemeen

Het bestuur stelt de parameters vast die gebruikt worden bij actuariële berekeningen en de continuïteitsanalyse. De parameters worden iedere drie jaar getoetst door het bestuur. Hierbij worden de externe adviseur en beleggingscommissie gehoord.

Er wordt eens per drie jaar een ALM studie uitgevoerd en jaarlijks een nieuw beleggingsplan opgesteld.

Er wordt in principe alleen belegd in beleggingsfondsen. Alleen indien nodig of gewenst kan een deel discretionair belegd worden. De strategische asset mix is vastgelegd in paragraaf 6.3.2.

Voor de beheersing van de implementatie van het beleid werkt het pensioenfonds met een tracking error voor liquide beleggingen en portefeuille richtlijnen voor de illiquide beleggingen. De tracking error voor de meeste categorieën is vastgesteld op 1%. De tracking error voor het commodity fund is ruimer 2,5%. De gekozen tracking error is verder toegelicht in paragraaf 6.3.2. PGGM meet in hoeverre de beleggingen voldoen aan het risicobudget (ex-ante en ex-post) c.q. portefeuille richtlijnen. De tracking error wordt elke maand gecommuniceerd via de maandrapportage. Over de benutting van het risicobudget wordt elk kwartaal door PGGM gerapporteerd.

De over/onderperformance wordt vastgesteld aan de hand van vaste benchmarks binnen de asset categorieën.

Derivaten mogen gebruikt worden om op efficiënte wijze een marktpositie in te nemen of af te dekken, maar niet om te speculeren. Het beleid op gebied van derivaten is uiteengezet in paragraaf 6.3.5. van de ABTN.

Het risico kan gemonitord worden op basis van de periodieke rapportages en analyses van de vermogensbeheerders. In paragraaf 6.3.6./6.3.7. is beschreven over welke aspecten de vermogensbeheerder rapporteert. De beleggingscommissie bespreekt elk kwartaal het gevoerde en te voeren beleggingsbeleid met het bestuur. Ook heeft de beleggingscommissie elk kwartaal een vergadering waarin de ontwikkelingen op de financiële markten worden besproken.

1.9. Omgeving

Omgeving betreft het risico als gevolg van buiten de instelling of groep komende veranderingen op het gebied van concurrentieverhoudingen, belanghebbenden, reputatie en ondernemingsklimaat. Het bestuur beoordeelt haar omgeving als niet stabiel en niet voorspelbaar.

Het bestuur beheerst dit risico door een naar haar mening voorzichtig beleid te voeren en flexibel te reageren op ontwikkelingen.

Het pensioenfonds heeft bij haar beleggingsbeleid aandacht voor corporate governance en duurzaamheid, zie ook paragraaf 3.8 van bijlage 2. Daarnaast wordt bij het nemen van beleggingsbeslissingen ook rekening gehouden met ongewenste elementen als wapenproductie, schending van mensenrechten en het bevorderen van strafbare of

moreel verwerpelijke gedragingen. Het pensioenfonds onthoudt zich van transacties in dergelijke fondsen.

1.10. **Asset allocatie**

Asset allocatie betreft het risico als gevolg van het blootstaan aan wijzigingen in marktprijzen van financiële instrumenten binnen een portefeuille, ten opzichte van de marktwaarde van de verplichtingen, rekening houdend met de indexatie ambitie. Het bestuur beoordeelt dit risico als 'hoog'.

Het bestuur heeft haar keuzes met betrekking tot de asset allocatie gemaakt op basis van een ALM studie. Er wordt voor elk jaar een beleggingsplan vastgesteld. Er is sprake van automatisch herbalanceren door PGGM. Bij een te groot verschil tussen feitelijk en strategisch gewicht zal overleg plaatsvinden met de beleggingscommissie.

Het fonds ontvangt per kwartaal een rapportage waarin de ontwikkeling van de dekkingsgraad, de resultaten en de benutting van het risicobudget wordt weergegeven.

1.11. Rente

Rente betreft het risico als gevolg van niet gematcht zijn van passiva en activa, dan wel inkomsten en uitgaven, in termen van rentevoet, rentetypische looptijden, basisvaluta, liquiditeit typische looptijden en gevoeligheid voor ontwikkeling in prijspeil. Het bestuur beoordeelt dit risico als ‘hoog’.

De rentehedge wordt jaarlijks opnieuw beoordeeld. Het bestuur ontvangt ieder kwartaal via de beleggingsrapportage een beperkte toelichting op de ontwikkelingen in het renterisico.

1.12. Valuta

Valuta betreft het risico als gevolg van onvoldoende afstemming tussen activa en passiva, dan wel inkomsten en uitgaven op het gebied van vreemde valuta. Het bestuur beoordeelt dit risico als ‘laag’.

Het valutarisico in de PGGM fondsen wordt voor veel belangrijke munten in de strategische benchmark volledig afgedekt. De USD, JPY en CHF worden voor 70% afgedekt. Het valutarisico in opkomende markten wordt niet afgedekt.

Het pensioenfonds dekt het valutarisico af middels derivaten die één per drie maanden worden doorgerold.

1.13. Liquiditeit

Liquiditeit betreft het risico dat liquiditeitstekorten optreden als gevolg van het onvoldoende op elkaar afgestemd zijn van de timing en de omvang van inkomende en uitgaande kasstromen. Het bestuur beoordeelt dit risico als ‘laag’.

Het liquiditeitsrisico wordt gemeten en gemonitord door PGGM door middel van een liquiditeitsstressscenario (beleggingsplan).

1.14. Inflatie

Inflatie betreft het risico dat het pensioenfonds onvoldoende in staat is om pensioenen als gevolg van inflatie te indexeren. Het bestuur beoordeelt dit risico als ‘midden’.

Het bestuur voert een beleid dat naar haar mening toereikend is om de doelstellingen te realiseren. Er is sprake van een voorwaardelijke toeslagverlening. Het toeslagbeleid is beschreven in paragraaf 6.4 van de ABTN. Op basis van de in 2009 uitgevoerde continuïteitsanalyse blijkt dat een toeslagverlening van gemiddeld 68% ten opzichte van het ambitieniveau op de lange termijn realistisch is.

1.15. Prijsvolatiliteit

Prijsvolatiliteit betreft het risico als gevolg van het blootstaan aan wijzigingen in marktprijzen van financiële instrumenten binnen een portefeuille, ten opzichte van de

marktwaarde van de verplichtingen, rekening houdend met de indexatie ambitie. Het bestuur beoordeelt dit risico als 'hoog'.

Het bestuur heeft een bewuste keuze gemaakt voor haar huidige beleggingsbeleid.

1.16. Correlatie

Correlatie betreft het risico dat binnen de portefeuille een bepaalde ontwikkeling of gebeurtenis een bovengemiddeld effect heeft op de waarde van de portefeuille. Het bestuur beoordeelt dit risico als 'hoog'.

1.17. Concentratie

Concentratie betreft het risico dat als gevolg van ontoereikende diversificatie binnen de portefeuille een bepaalde ontwikkeling of gebeurtenis een bovengemiddeld effect heeft op de waarde van de portefeuille. Het bestuur beoordeelt dit risico als 'midden'.

1.18. Marktliquiditeit

Marktliquiditeit betreft het risico dat aanwezige activa onvoldoende snel dan wel niet tegen acceptabele prijzen kunnen worden omgezet in liquide middelen. Het bestuur beoordeelt dit risico als 'midden'.

Ongeveer 9% van de portefeuille bestaat uit niet-liquide beleggingen. Het fonds gebruikt portefeuille richtlijnen om ervoor te zorgen dat het voor de illiquide beleggingen gewenste risicoprofiel gewaarborgd is. Het marktliquiditeitsrisico wordt aan de hand van deze richtlijnen gemonitord. PGGM meet in hoeverre de beleggingen voldoen aan de portefeuille richtlijnen.

1.19. Kredietrisico

Kredietrisico is het risico dat een tegenpartij contractueel of andere overeengekomen verplichtingen (waaronder verstrekte kredieten, leningen, vorderingen, ontvangen garanties) niet nakomt al dan niet als gevolg van het aan restricties onderhevig zijn van buitenlandse betalingen. Het bestuur beoordeelt dit risico als 'laag'.

Bij het kredietrisico wordt er gestuurd op creditratings.

Het Government Bond Fund van PGGM gaat alleen nog in landen met een AAA- rating of hoger beleggen.

1.20. Verzekeringstechnisch risico

Verzekeringstechnisch risico is het risico dat uitkeringen (nu dan wel in de toekomst) niet gefinancierd kunnen worden vanuit premie- en/of beleggingsinkomsten als gevolg van onjuiste en/of onvolledige (technische) aannames en grondslagen bij de ontwikkeling en premiestelling van het product. Het bestuur beoordeelt dit risico als 'midden'.

De pensioenregeling betreft een middelloonregeling met een pensioenopbouw van 2% voor het ouderdomspensioen en een partnerpensioen van 70% van het behaalbaar ouderdomspensioen.

Er is geen sprake van herverzekering van risico's. Hier is een bewuste keuze voor gemaakt gebaseerd op de karakteristieken van het pensioenfonds.

Jaarlijks doet de waarmerkend actuaris in een actuariel rapport verslag van het technisch resultaat. Op basis hiervan monitort het bestuur het verzekeringstechnisch risico.

1.21. Vastgoedbeheer

Vastgoedbeheer betreft het risico dat de vastgoedmarkt zich negatief ontwikkelt, op een dusdanige manier dat de vastgoedportefeuille slecht rendeert. Het bestuur beoordeelt dit risico als ‘midden’.

Het bestuur voert een voorzichtig beleid binnen de vastgoedportefeuille. Er is sprake van meerdere beheerders.

1.22. Systemecrisis

Systemecrisis betreft het risico op een nieuwe systemecrisis. Het bestuur beoordeelt dit risico als ‘hoog’.

Bijlage 1 – Vereist eigen vermogen

Er is sprake van voldoende eigen vermogen ten opzichte van het vereist eigen vermogen indien het eigen vermogen groter is dan S zoals hieronder bepaald

Renterisico (S_1)

Dit is het effect van een ongunstige wijziging van de rente/rentetermijnstructuur volgens onderstaande tabel.

duration	factor rentedaling	factor rentestijging	duration	factor rentedaling	Factor rentestijging
1	0,63	1,60	14	0,77	1,31
2	0,66	1,51	15	0,77	1,29
3	0,69	1,45	16	0,77	1,29
4	0,71	1,41	17	0,77	1,29
5	0,73	1,37	18	0,77	1,29
6	0,74	1,35	19	0,78	1,28
7	0,75	1,34	20	0,78	1,28
8	0,75	1,33	21	0,78	1,28
9	0,75	1,33	22	0,78	1,28
10	0,76	1,32	23	0,78	1,28
11	0,76	1,32	24	0,78	1,28
12	0,77	1,31	>25	0,79	1,27
13	0,77	1,31			

Risico zakelijke waarden (S_2)

De waardedaling van de zakelijke waarden die opgevangen moet kunnen worden is als volgt vastgesteld:

Zakelijke waarden	Waardedaling in %
Beursgenoteerde aandelen in ontwikkelde markten en indirect onroerend goed	25%
Beursgenoteerde aandelen in emerging markets	35%
Private equity	30%
Direct onroerend goed	15%

Tussen de risico's die zijn onderscheiden wordt een correlatie verondersteld van 0,75.

Valutarisico (S_3)

Het effect van een daling van alle valutakoersen ten opzichte van de euro met 20% moet opgevangen kunnen worden.

Grondstoffenrisico (S_4)

Het effect van een waardedaling met 30% moet opgevangen kunnen worden.

Kredietrisico (S_5)

Het effect van een toename van de actuele credit spread (marktrenteopslag voor kredietrisico) op de portefeuille vastrentende waarden met kredietrisico (credits) ter grootte van 40% moet opgevangen kunnen worden.

Verzekeringstechnisch risico (S₆)

De vereiste solvabiliteit voor verzekeringstechnische risico's vloeit voort uit onvoorziene sterfterisico's als gevolg van procesrisico. Daarnaast zijn er onvermijdbare sterfterisico's, zoals de onzekerheid rondom de sterftetrends (TSO of 'langlevenrisico') en de negatieve stochastische afwijkingen (NSA). De vereiste solvabiliteit ten behoeve van het verzekeringstechnische risico dient bepaald te worden op basis van de tabellen in hoofdstuk 14 van het 'Advies inzake onderbouwing parameters FTK' (DNB – oktober 2006)

Totaal risico

Het totale risico is gelijk aan S, waarbij S wordt bepaald op basis van de navolgende formule.

$$S = \sqrt{(S_1^2 + S_2^2 + 2 \times 0,5 \times S_1 \times S_2 + S_3^2 + S_4^2 + S_5^2 + S_6^2)}$$

Met dien verstande dat S niet minder mag bedragen dan het minimaal vereist eigen vermogen.

1. Introductie

Deze ‘Verklaring inzake beleggingsbeginselen’ (hierna: Verklaring) beschrijft op beknopte wijze de uitgangspunten van het beleggingsbeleid van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Particuliere Beveiliging (hierna: het pensioenfonds). De uitgangspunten worden door het bestuur vastgesteld.

Conform geldende wet- en regelgeving gaat de Verklaring in op:

1. de doelstelling van het beleggingsbeleid;
2. de organisatie en risicobeheerprocedures;
3. de beleggingsbeginselen, in het bijzonder de toegepaste wegingmethodes voor beleggingsrisico’s en de strategische allocatie van de activa in het licht van de aard en de looptijd van de pensioenverplichtingen van het pensioenfonds.

De Verklaring is als bijlage bij de actuariële en bedrijfstechnische nota van het pensioenfonds opgenomen en wordt om de drie jaren herzien. Daarnaast wordt de Verklaring onverwijld herzien als er tussentijds een belangrijke wijziging in het beleggingsbeleid optreedt.

Op verzoek van een belanghebbende bij het pensioenfonds wordt de Verklaring verstrekt.

2. Doelstelling van het beleggingsbeleid

Het pensioenfonds voert een pensioenregeling ten behoeve van de financiële gevolgen van pensionering en overlijden. Het pensioenfonds is als pensioenfonds onder andere verantwoordelijk voor het beleggingsbeleid.

Het pensioenfonds belegt vanuit de prudent person gedachte. Dit komt in grote mate overeen met dat wat de Nederlandsche Bank (DNB) ‘op solide wijze’ beleggen noemt. Daarbij moeten de beleggingen voldoen aan kwalitatieve beginselen van veiligheid, kwaliteit en spreiding van risico’s.

In lijn hiermee is de doelstelling van het beleggingsbeleid: *“het op lange termijn realiseren van een zo hoog mogelijk rendement uitgaande van de strategische asset allocatie bij een acceptabel risico, rekening houdend met de verplichtingenstructuur van het pensioenfonds”*.

Om de doelstelling te waarborgen wordt bij het bepalen van het strategisch beleggingsbeleid rekening gehouden met het bepaalde bij en krachtens de Pensioenwet, de verplichtingenstructuur en de financiering van het pensioenfonds zoals vastgesteld in de financieringsovereenkomst met de werkgever.

3. Organisatie en risicobeheerprocedures

3.1 Taken en verantwoordelijkheden

Het pensioenfonds is zich bewust van de rol die het als pensioenbelegger vervult. Die rol dwingt het pensioenfonds tot grote zorgvuldigheid in handelen. Het pensioenfonds is te allen tijde bereid verantwoording af te leggen over het beleggingsgedrag en de gevolgen die dit heeft voor de belanghebbenden.

Het bestuur van het pensioenfonds besteedt de vormgeving van het beleggingsbeleid uit aan de beleggingscommissie. Binnen de beleggingscommissie zijn taken als vaststelling van het (strategisch) beleggingsplan, het selecteren en monitoren van de externe vermogensbeheerder(s) verdeeld over de diverse beleggers.

Het bestuur van het pensioenfonds heeft aan de vermogensbeheerder(s) van het pensioenfonds het mandaat gegeven om binnen de in "Beleidsnota Beleggingen" vastgestelde doelstellingen en restricties het tactische en operationele beleggingsbeleid uit te voeren.

Het bestuur blijft, zonder enige uitzondering, eindverantwoordelijk voor alle activiteiten van het pensioenfonds inclusief het beleggingsproces. De beleggingscommissie legt verantwoording af aan het bestuur.

3.2 Nevenactiviteiten

Het pensioenfonds ontwikkelt activiteiten die het pensioenfonds in staat stellen de kerntaken zo goed mogelijk uit te voeren. Voor zover die activiteiten niet behoren tot de kerntaken van een pensioenfonds, brengt het pensioenfonds deze onder in een aparte rechtspersoon. Tussen het pensioenfonds en deze rechtspersoon zal geen sprake zijn van:

- financiële kruisstromen die de rechtspersoon tot niet marktconform concurrentievoordeel strekken;
- personele unies tussen het bestuur van het pensioenfonds enerzijds en het bestuur van de rechtspersoon anderzijds;
- toegang tot kennis en gegevensbestanden van het pensioenfonds, anders dan op voorwaarden die door wet- en regelgeving worden toegestaan;
- gebruik van de naam en het beeldmerk van het pensioenfonds door de rechtspersoon.

Op dit moment zijn door het pensioenfonds geen nevenactiviteiten ondergebracht in een aparte rechtspersoon.

3.3 Uitbesteding

De selectie van derden, zoals vermogensbeheerders en commissionairs, vindt plaats aan de hand van enerzijds de eisen die ter zake door DNB worden gesteld en anderzijds door het bestuur van het pensioenfonds gehanteerde criteria die samenhangen met beschikbare deskundigheid, de cultuur van de eigen organisatie, schaalvoordelen en flexibiliteit. De selectie van derden en de beoordeling van hun prestaties vinden plaats

op basis van objectieve criteria. De gemaakte afwegingen en de daarbij gehanteerde argumenten blijken uit een systematisch opgebouwd selectie- en evaluatiedossier.

Uitbesteding van vermogensbeheer vindt plaats op basis van een service level agreement (SLA). Deze overeenkomst voldoet (ten minste) aan de door DNB daaraan te stellen eisen.

Gedurende de periode van uitbesteding draagt het pensioenfonds zorg voor de instandhouding en naleving van afdoende controlemechanismen om uitbestedingrisico's te beheersen.

3.4 Rapportage

De beleggingscommissie bespreekt ieder kwartaal het gevoerde en te voeren beleggingsbeleid met het bestuur. Daarnaast is er ieder kwartaal een vergadering van de beleggingscommissie, bestaande uit twee leden van het bestuur en een externe adviseur, waarin wordt gesproken over de ontwikkelingen op de financiële markten.

3.5 Kostenbeheersing

Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid maakt het pensioenfonds geen andere kosten dan die redelijk en proportioneel zijn in relatie tot de omvang en de samenstelling van het belegd vermogen en de doelstelling van het pensioenfonds.

3.6 Deskundigheid

Het pensioenfonds draagt er zorg voor dat zij in alle fasen van het beleggingsproces beschikt over de deskundigheid die vereist is voor:

- een optimaal beleggingsresultaat;
- een professioneel beheer van de beleggingen; en
- de beheersing van de aan beleggingen verbonden risico's.

3.7 Scheiding van belangen

Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gewaakt voor belangenverstrengeling. Met het oog daarop zijn de leidinggevend en medewerkers van het pensioenfonds gehouden een gedragscode na te leven.

Een interne compliance officer ziet toe op naleving van de gedragscode.

3.8 Corporate governance

Het pensioenfonds heeft bijzondere aandacht voor de lange termijn doelstellingen van de ondernemingen waarin zij belegt in termen van duurzame economische groei. Het pensioenfonds betreft informatie over duurzame economische groei bij haar analyses van de kwaliteit van ondernemingen en brengt het belang daarvan tevens onder de aandacht van haar dienstverleners zoals externe vermogensbeheerders.

Het pensioenfonds is van mening dat duurzaamheid en corporate governance onlosmakelijk met zorgvuldig ondernemerschap verbonden zijn. De ondernemingsleiding moet in staat zijn hierover verantwoording af te leggen. Een dergelijke verantwoording is inherent aan goed ondernemingsbestuur en daarmee van belang om te voorkomen dat de onderneming zich gaat vervreemden van de samenleving waarvan zij deel uitmaakt.

De activiteiten van het pensioenfonds op het gebied van duurzaamheid en corporate governance vormen voor het pensioenfonds geen doel op zichzelf. Uitvoering van het beleid van het pensioenfonds op deze gebieden wordt steeds getoetst aan haar primaire verantwoordelijkheid om een optimaal rendement te genereren in het belang van de belanghebbenden bij het pensioenfonds.

Het pensioenfonds draagt uit dat beursgenoteerde ondernemingen duurzaam in staat moeten zijn een maximale opbrengst te genereren voor hun aandeelhouders, en beoordeelt het beleid van bestuur en raad van commissarissen van een onderneming in het licht van die doelstelling. Deze doelstelling impliceert dat een onderneming de belangen van andere bij de onderneming betrokken stakeholders, zoals werknemers, klanten, leveranciers en verschaffers van vreemd vermogen, niet kan negeren.

Mede gelet op het internationale karakter van haar aandelenportefeuille beoordeelt het pensioenfonds de kwaliteit van de corporate governance op basis van beginselen en codes die door gezaghebbende internationale organisaties worden opgesteld. Daarnaast betreft het pensioenfonds waar mogelijk en relevant ook nationale beginselen en codes in haar oordeel; voor Nederland geldt dit in het bijzonder voor de 'Code Tabaksblat'.

Beleggingsbeginselen

4.1 Het beleggingsproces

Het beleggingsproces vormt de randvoorwaarden van het beleggingsbeleid. Onder het beleggingsproces wordt verstaan het geheel van regels dat toeziet op de voorbereiding en de uitvoering van het beleggingsbeleid en het beheer van de beleggingen. Het pensioenfonds verlangt van alle leidinggevenden en medewerkers in de organisatie er op toe te zien dat gehandeld wordt in overeenstemming met de regels van het beleggingsproces. Dit leidt tot een consistent en beredeneerd beleggingsgedrag, in alle geledingen van de organisatie.

4.2 Beleggingsbeslissingen

Het pensioenfonds beoordeelt elke belegging op grond van risico- en rendementsoverwegingen in relatie tot de verplichtingenstructuur. In beginsel sluit het pensioenfonds geen afzonderlijke beleggingscategorie, –instrument of –techniek uit.

Daarentegen werkt het pensioenfonds uiteraard niet mee aan een beleggingstransactie die verboden is, bijvoorbeeld op grond van het internationaal recht. In dit kader heeft het pensioenfonds op het gebied van administratieve organisatie en interne controle concrete maatregelen getroffen ter naleving van antiterrorismewetgeving, in het bijzonder de Sanctiewet 1977 en de op grond van die wet vastgestelde regelingen en besluiten met betrekking tot het financieel verkeer.

Verder onthoudt het pensioenfonds zich van beleggingstransacties indien:

- daardoor strafbare of moreel verwerpelijke gedragingen worden bevorderd;
- die in onmiddellijk verband staan met een schending van mensenrechten of fundamentele vrijheden;
- die in onmiddellijk verband staan met een organisatie waar de omzet bestaat uit wapenproductie.

4.3 Toegepaste wegingmethoden voor beleggingsrisico's

De beleggingen, het beheer van de beleggingen en de beheersing van de aan beleggingen verbonden risico's geschieden met inachtneming van de "Beleidsnota Beleggingen". Voor de generieke sturing van de risico's is de weging naar de beleggingscategorieën in de beleggingsportefeuille van groot belang. Specifieke sturing op marktrisico's vindt plaats met behulp van onder andere standaarddeviatie, tracking error en 'value at risk' (VAR) methodieken. Voor kredietrisico's wordt gewerkt met credit ratings. Voor de beheersing van operationele risico's zijn meerdere maatregelen geïmplementeerd waaronder bevoegdhedenregeling, uitwijkbeleid en incidentenmanagement.

4.4 Waarderingsmethode

De beleggingen worden gewaardeerd op marktwaarde.

4.5 Strategische allocatie

In het kader van een integrale benadering van de beleggingen en de verplichtingen wordt de invulling van het beleggingsbeleid gebaseerd op Asset Liability Management (ALM). De ALM-studie is maatgevend voor de verdeling over de beleggingscategorieën, waarbij wordt gestreefd naar een optimale beleggingsportefeuille in combinatie met een consistent premie- en toeslagbeleid. De ALM-studie wordt in beginsel eens in de drie jaren, doch zoveel vaker als het bestuur van het pensioenfonds dat wenselijk acht dan wel wordt verlangd door DNB, uitgevoerd.

Op basis van de visie en macro-economische ontwikkelingen en de financiële markten zal het pensioenfonds de strategische beleggingsmix actief beheren binnen de gestelde bandbreedtes.

Het bestuur kan besluiten om de strategische allocatie aan te passen, waarbij met name in onzekere financiële markten wordt beoogd het risicoprofiel van de beleggingsportefeuille niet te vergroten en indien gewenst zelfs te verlagen.

Begrippenlijst Verklaring inzake beleggingsbeginselen

Aandelenbeleggingen

Beleggingen in aandelen.

ABTN

Actuariële en Bedrijfstechnische Nota, hierin wordt de financiële opzet van het Pensioenfonds en de grondslagen waarop deze berust, gemotiveerd omschreven.

Actief beleggen

Op grond van een bepaalde marktvisie wordt afgeweken van de benchmark, om zo te trachten een betere performance te behalen.

Actuariële grondslagen

De berekeningsgrondslagen waarop de premie en het liquidatievermogen van het Pensioenfonds zijn gebaseerd: o.m. de rekenrente, sterftkansen, arbeidsongeschiktheidskansen, intrestvoet, loongroeivoet en kosten.

AFM

Autoriteit Financiële Markten.

Allocatie

Verdeling belegd vermogen voor diverse beleggingscategorieën.

ALM

Afkorting van Asset Liability Management, het afstemmen van de beleggingsmix op verplichtingen. Het uitvoeren van een ALM-studie kan een pensioenfonds of verzekeringsmaatschappij behulpzaam zijn bij het kiezen van de juiste beleggingsmix. Een ALM-studie kent de volgende aspecten:

1. het in kaart brengen van de financiële stromen;
2. de simulatie van toekomstige financiële posities;
3. de samenhang met de economische omgeving;
4. de vergelijking van beleidsvarianten.

Bandbreedte

Het percentage belegd vermogen waar tussen (bijv.) aandelen belegd mogen worden.

Beleggingsmix

De verdeling van beleggingen over verschillende beleggingscategorieën, zoals bijvoorbeeld: aandelen, onroerend goed en vastrentende waarden met een nadere onderverdeling in binnen- en buitenlandse beleggingen.

Beleggingsbeleid

Een pensioenfonds is verplicht om op solide wijze te beleggen. Het beleggingsbeleid van een pensioenfonds is enerzijds gericht op het zoveel mogelijk uitsluiten van beleggingsrisico's en anderzijds op het behalen van een zo hoog mogelijk rendement. Bovendien moet de afstemming van beleggingen op de verplichtingen juist zijn: het pensioenfonds moet op het juiste moment aan haar verplichtingen kunnen voldoen.

Om optimaal aan deze uitgangspunten te voldoen is een juiste samenstelling van de beleggingsmix noodzakelijk, die met behulp van een ALM-studie kan worden vastgesteld.

Beleggingsfondsen

Een beleggingsfonds is in feite een ‘verzamelpunt’ voor beleggers. Op dat punt komt het geld van alle in het betreffende fonds investerende beleggers samen. Het totaalbedrag wordt het fondsvermogen genoemd. Beleggen middels een beleggingsfonds is een efficiënte manier om een adequate spreiding te bewerkstelligen.

Benchmark (index)

Een objectieve maatstaf voor zowel de samenstelling als de performance van het belegde vermogen. Een benchmarkindex is een mandje van -bijvoorbeeld- een aantal aandelen. In beginsel bepaalt de totale waarde van alle uitstaande aandelen de waarde van een index; fluctuaties in de waarde van de index worden derhalve veroorzaakt door koersfluctuaties van de in de index opgenomen aandelen. Bekende voorbeelden van indices zijn AEX, CBS en Dow Jones.

Commodities

Letterlijk betekent het grondstoffen. Beleggen in commodities is direct investeren in grondstoffen of indirect via bijvoorbeeld termijncontracten, waarbij de waarde is gebaseerd op grondstoffen. Verhandelde grondstoffen zijn onder andere energie, metalen en landbouwproducten.

Custodian

Custodian is de financiële partij die de effecten bewaart.

Dekkingsgraad

De verhouding tussen enerzijds het aanwezige vermogen en anderzijds de contante waarde van de op dat moment geldende reglementaire pensioenaanspraken.

Dekkingstekort

Situatie dat de middelen van het pensioenfonds niet langer toereikend zijn om de voorzienig pensioenverplichtingen en de reserve voor algemene risico's te dekken. Hiervan is sprake zodra de dekkingsgraad onder 105% komt.

Derivaten

Afgeleide financiële instrumenten, dat wil zeggen financiële contracten, waarvan de waarde wordt afgeleid van een onderliggende waarde (bijv. een aandeel), een referentieprijis of een index (bijv. de AEX-index). De hoofdvormen van derivaten zijn opties, futures contracten en forward contracten.

Dispensatie

Op verzoek van een werkgever vrijstelling te verlenen van deelneming aan de pensioenregeling.

DNB

De Nederlandsche Bank

Doorsneepremie

Voor alle deelnemers aan een pensioenregeling is deze premie een gelijk percentage van het

salaris of van de pensioengrondslag. Bij de berekening van dit percentage wordt het totaal van individueel berekend pensioenkosten van de deelnemers uitgedrukt als een percentage van de totale loonsom of als een percentage van de som van alle pensioengrondslagen.

Duration

Een naar rente en aflossingsbetalingen gewogen gemiddelde looptijd van een lening, portefeuille vastrentende waarden, of reeks verplichtingen. Duration is een maatstaf voor de rentegevoeligheid. Hoe hoger de duration, hoe groter het effect van een renteverandering op de waarde.

Ex-ante tracking error

Tracking error is een maatstaf om te controleren hoe de portfolio zijn index volgt. Dit wordt uitgedrukt als de standaarddeviatie tussen de portfolio en zijn index return. Als dit gebruikt wordt om de tracking error te schatten spreken we over de ex-ante tracking error.

Toeslagverlening

Toeslag verlenen is het van tijd tot tijd aanpassen van het reeds opgebouwde pensioen aan de algemene stijging van de lonen en prijzen. Hierdoor behoudt het opgebouwde pensioen in de toekomst dezelfde koopkracht.

Franchise

Het deel van het salaris waarover geen pensioenopbouw plaatsvindt.

FTK

Financieel toetsingskader, hoofdstuk 6 van de Pensioenwet.

Gewenst vermogen

Het gewenste vermogen is het liquidatievermogen, vermeerderd met een bedrag dat i.v.m. toereikendheidstoets dient als marge i.v.m. fluctuaties in het belegd vermogen en vermeerderd met een bedrag dat dient om het risico van een stijging van de levensverwachting van de verzekerden op te vangen.

Governance

De wijze waarop de besluitvormingsprocessen omtrent het beleggingsbeleid binnen een pensioenfonds zijn georganiseerd.

Kostendekkende premie

De premie die nodig is om de onvoorwaardelijk en voorwaardelijke onderdelen van de pensiovereenkomst in dat jaar en voor de langer termijn na te komen.

Liability Driven Investment (LDI)

Beleggingsbeleid waarbij de pensioenfondsspecifieke structuur van de verplichtingen de basis vormt voor de geformuleerde benchmark en een beheerder (beperkt) ruimte heeft om middels actief beleid waarde toe te voegen rond deze LDI-benchmark.

Liquide middelen

Dit zijn deposito's en kasgeld in Euro's met een looptijd van maximaal één jaar.

Mandaat vermogensbeheer

Het mandaat vermogensbeheer, ook wel beleggingsrichtlijnen of beleggingsinstructie genoemd, bevat de beleggingstechnische afspraken over het beheer van het vermogen. Het mandaat wordt vastgesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur en bevat alle restricties waarbinnen een vermogensbeheerder vervolgens naar eigen inzicht mag beleggen.

Marktwaarde

Waarde van een beleggingsobject als het op dit moment zou worden verkocht.

Modified duration

Afwijkende duration.

Monitoring

Monitoring is het continue proces van overzicht van de consequente en juiste werking van de controlemaatregelen. Deze monitoring kan door het pensioenfonds zelf gebeuren of uitbesteed worden aan een onafhankelijk orgaan (bijv. audit). Monitoring maakt integraal deel uit van het controlesysteem.

Obligaties ‘staatsobligaties’

Een schuldbewijs voor een lening die door een overheidsinstelling, een onderneming of een instelling is aangegaan. Als een bedrijf geld nodig heeft kan het door het uitgeven van een obligatielening aan de nodige financiering komen. De koper van de obligatie ontvangt van de uitgever rentevergoeding.

Onroerend goed

Men kan direct en indirect beleggen in onroerend goed. Direct beleggen kan men door woningen of winkels aan te kopen. Indirect kan men investeren middels participaties in beleggingsfondsen aan te kopen die beleggen in onroerend goed.

Outperformance

Het verschil tussen het behaalde rendement en het rendement van de benchmark (positief of negatief). Dit verschil geeft aan hoeveel waarde is toegevoegd door middel van actief beleggen. Outperformance wordt ook wel (alpha) genoemd.

Overlevingstafel

De statistiek m.b.t. onder meer de sterftkans per leeftijd van een groep personen (bijv. de Gehele Bevolking Mannen in Nederland).

Passief beleggen

Hieronder kan worden verstaan indexbeleggen of buy and hold beleggen. Het is gericht op het zo laag mogelijk houden van de transactiekosten.

Pensioengrondslag

Het gedeelte van het loon dat de grondslag vormt voor de pensioenopbouw.

Pensioenovereenkomst

Hetgeen tussen cao-partijen is overeengekomen met betrekking tot pensioen zoals kan blijken uit bijvoorbeeld een cao, een protocol of het pensioenreglement inzake de verplichte deelneming in het fonds. Deze opsomming is niet limitatief.

Pensioenreglement

Het pensioenreglement is een samenstel van regels, waarin de pensioenregeling is beschreven. Het bevat de rechten en verplichtingen van de deelnemers, de gewezen deelnemers en de pensioengerechtigden.

Pensioensalaris

De elementen in het loon die meetellen bij het bepalen van de op te bouwen aanspraken.

Pensioenvermogen

Het totale vermogen van het pensioenfonds.

Pensioenwet

De wet houdende regels betreffende pensioenen; in werking getreden per 1 januari 2007.

Performance

De performance van (een deel van) het vermogen is het totale rendement op marktwaarde. Deze performance wordt normaliter vergeleken met de performance van de benchmark(index). Door middel van een zogenoemde performance attributie-analyse wordt het verschil tussen deze beiden op een kwantitatieve wijze verklaard.

Premiekortingsgrens

Het niveau waarboven het mogelijk is premiekortingen te verstrekken aan de werkgever/werknemer.

Rating

De rating van een belegging of een onderneming geeft het kredietrisico of debiteurenrisico van een bepaalde belegging weer. Vastrentende waarden hebben bijvoorbeeld pas voldoende kwaliteit vanaf een bepaalde kredietwaardigheid, voorzien van een rating BBB, A, AA of AAA. De ratings worden vastgesteld door gespecialiseerde bureaus.

Reservetekort

Hiervan is sprake als de middelen ontoereikend zijn om naast de voorziening pensioenverplichtingen en de reserve voor algemene risico's ook nog de vereiste reserves te dekken.

Renterisico

Het risico dat het pensioenfonds loopt door een verschil in de rentegevoeligheid (duration) van de beleggingen en de rentegevoeligheid (duration) van de verplichtingen.

Securities lending

Een financiële dienstverlening waarbij een instelling aan een andere instelling effecten ontleent.

Solvabiliteit

Het vermogen van de pensioenuitvoerder om op langere termijn aan verzekerings- of pensioenverplichtingen te kunnen voldoen.

Solvabiliteitsopslag

Is een opslag voor de solvabiliteit.

Startbrief

Een informatiebrief welke binnen drie maanden na de start van de verwerving van pensioenaanspraken aan de deelnemer moet worden verstrekt. In deze brief wordt de deelnemer geïnformeerd over een aantal onderwerpen waaronder de inhoud van de pensioenregeling en de toeslagverlening.

Strategische beleggingsmix

De lange termijn verdeling van het vermogen over de verschillende beleggings-categorieën (aandelen, vastrentende waarden, onroerend goed). Deze verdeling wordt veelal gebaseerd op een ALM-studie.

Tracking error

Statistische maatstaf die weergeeft hoe groot de kans is dat de outperformance zal afwijken van nul. De tracking error is gelijk aan de standaarddeviatie van de outperformance. Het is een goede maatstaf voor het meten van het extra risico van de portefeuille ten opzichte van de benchmark. Een hoge tracking error betekent veel kans op een rendement ver onder of boven de benchmark en dus veel extra risico ten opzichte van de benchmark.

Toeslag

Verhoging van een pensioen of van een aanspraak op pensioen, die op incidentele basis of jaarlijks wordt verleend, afhankelijk van de voorwaardelijkheid van de in het pensioenreglement omschreven regeling van toeslagverlening.

Toeslagambitie

Hoogte van de toeslag die op de lange termijn wordt nagestreefd.

Toeslagenmatrix

Matrix waarin ten behoeve van de toeslagverlening informatie is opgenomen met betrekking tot het toeslagbeleid en de financiering.

Uitvoeringsreglement

De overeenkomst over de uitvoering van de pensioenovereenkomst tussen het pensioenfonds en de aangesloten werkgevers(s).

Valutahedging

Het afdekken van het valutarisico door middel van valutatermijn-transacties (forward contracts).

Vastrentende waarden

Verzamelnaam voor beleggingen waarop in beginsel een vaste rentevergoeding en een vaste looptijd geldt. Voorbeelden van vastrentende waarden zijn obligaties, onderhandse leningen en hypotheekleningen. Deze beleggingen worden ook wel als risicomijdend aangeduid.

Vermogensbeheerder

Een professionele beheerder van vermogens voor organisaties (zoals pensioenfonds),

verzekeringsmaatschappijen enz.) en/of vermogende particulieren. Vermogensbeheerders zijn vaak onderdeel van een bank, dan wel financiële instelling, maar kunnen ook een onafhankelijke organisatie zijn. In Nederland kunnen vermogensbeheerders zich onder bepaalde voorwaarden laten registreren bij Autoriteit Financiële Markten (voorheen: Stichting Toezicht Effectenverkeer).

Vereist eigen vermogen

Het vereist eigen vermogen zodanig moet worden vastgesteld dat met een zekerheid van 97,5% wordt voorkomen dat het binnen een jaar minder waarden beschikt dan de hoogte van de technische voorzieningen.

Vrij vermogen

Hiervan is sprake indien de dekkingsgraad boven de premiekortinggrens ligt.

Waarde stijl (value style)

Beleggingsstijl waarbij met name in aandelen wordt belegd van bedrijven die als relatief goedkoop kunnen worden gekwalificeerd.

WIA

Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen, in werking getreden per 1 januari 2006.

Zakelijke waarden

Verzamelnaam voor beleggingen in aandelen en beleggingen in onroerend goed. Deze beleggingen worden ook wel aangeduid als risicodragend.

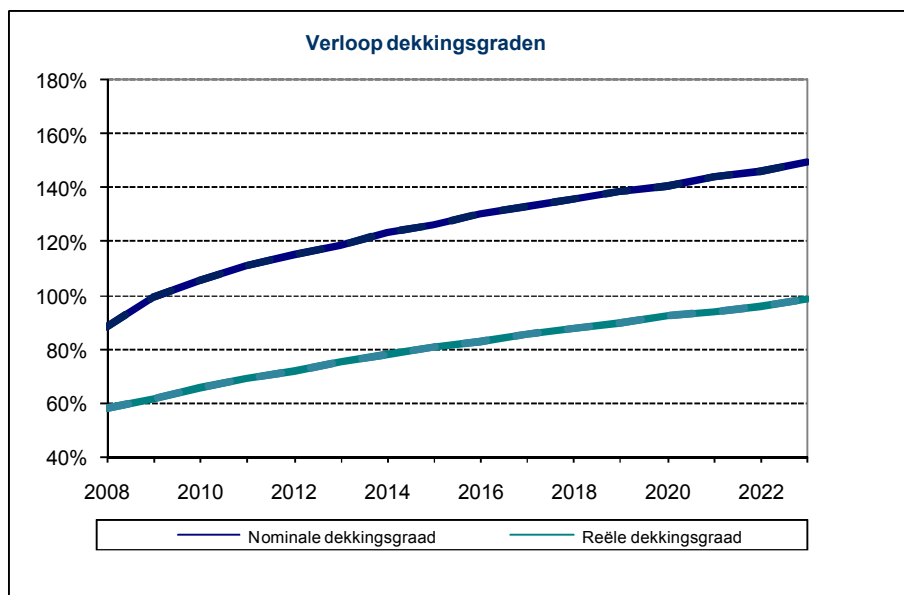
Bijlage 3 – Continuïteitsanalyse

In de eerste helft van 2009 heeft het pensioenfonds een continuïteitsanalyse laten uitvoeren ter ondersteuning van het herstelplan. Hieronder is een samenvatting opgenomen van de uitgangspunten en de belangrijkste resultaten.

De statistische kenmerken van de gehanteerde economische scenario's zijn opgenomen in onderstaande tabel:

	Rekenkundig gemiddelde	Standaard deviatie
Algemene prijsontwikkeling	2,0%	1,6%
Algemene loongroei	3,0%	3,1%
1 jaars swaprente	3,7%	0,9%
10 jaars swaprente	4,3%	1,1%
Reële rente (30 jr)	1,5%	0,6%
<u>Rendement op:</u>		
Staatsobligaties (dur. ±6)	4,0%	6,4%
Euro bedrijfsobligaties	5,9%	8,3%
High yield obligaties	7,1%	15,7%
Emerging Markets Debt	5,8%	15,4%
Inflatiegerelateerde staatsobligaties	3,9%	5,1%
Wereldwijde aandelen (unhedged)	8,1%	16,9%
Commodities	4,6%	20,2%
Onroerend goed (indirect)	6,8%	13,4%
Onroerend goed (direct)	6,3%	10,3%

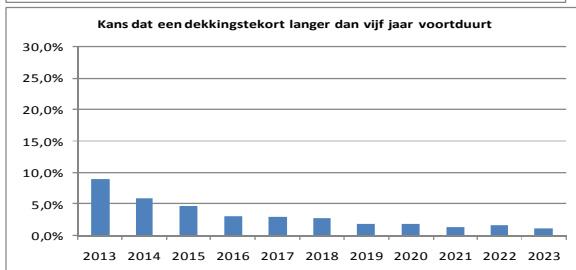
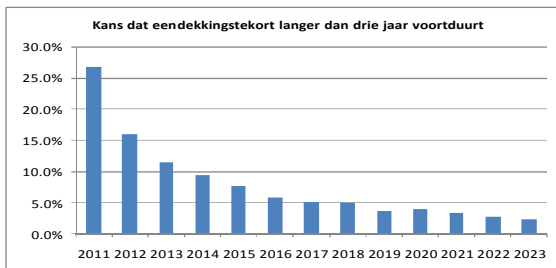
Onderstaande grafiek toont het verwachte verloop van de gemiddelde dekkingsgraden (nominaal en reël):

Over een periode van 15 jaar (de voorgeschreven horizon van de continuïteitsanalyse) zien de percentielen van de ontwikkeling van de (nominale) dekkingsgraad er als volgt uit:

Percentiel	Verdeling <u>nominale</u> dekkingsgraad na een periode van 15 jaar
2,5	92 %
5,0	97 %
25,0	119 %
50,0	138 %
75,0	160 %
95,0	244 %
97,5	286 %

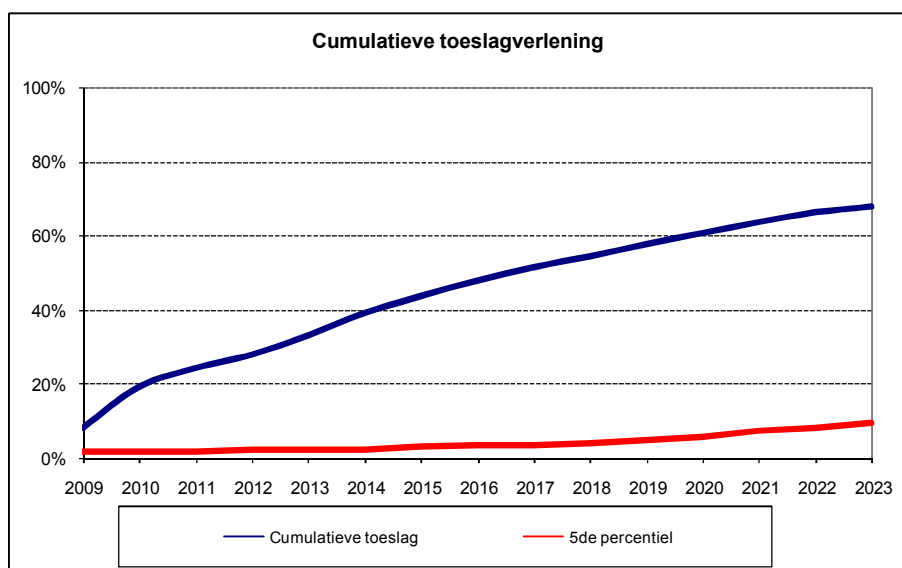
De kans dat het pensioenfonds zich op enig moment in een situatie van dekkingstekort bevindt, bedraagt over de 15-jarige periode 28,9%. Deze kans is relatief hoog omdat het fonds ten tijde van de continuïteitsanalyse in dekkingstekort verkeerde.

Mate van toeslagverlening

Onderstaande grafiek toont de cumulatieve toeslag voor deelnemers als percentage van de betreffende maatstaf. Actieve deelnemers en deelnemers die voor 1 januari 2004 inactief zijn geworden ontvangen voorwaardelijk toeslag op basis van de loonindex. Deelnemers die na 1 januari inactief zijn geworden ontvangen voorwaardelijk toeslag op basis van de prijsindex.

Naast het gemiddelde verloop van de cumulatieve toeslagverlening is tevens het 5e-percentiel weergegeven. Het 5e-percentiel geeft het niveau aan zodanig dat in slechts 5% van de scenario's de verwachte toeslag lager is.

Samengevat in tabelvorm:

Toeslagverlening	Resultaat Actieven
Gemiddelde cumulatieve toeslagverlening	68 %
Gemiddelde toeslag op jaarbasis	2,0 %
5e-percentiel cumulatieve toeslag	10 %
Gemiddelde toeslag bij 5e percentiel (per jaar)	0,3 %

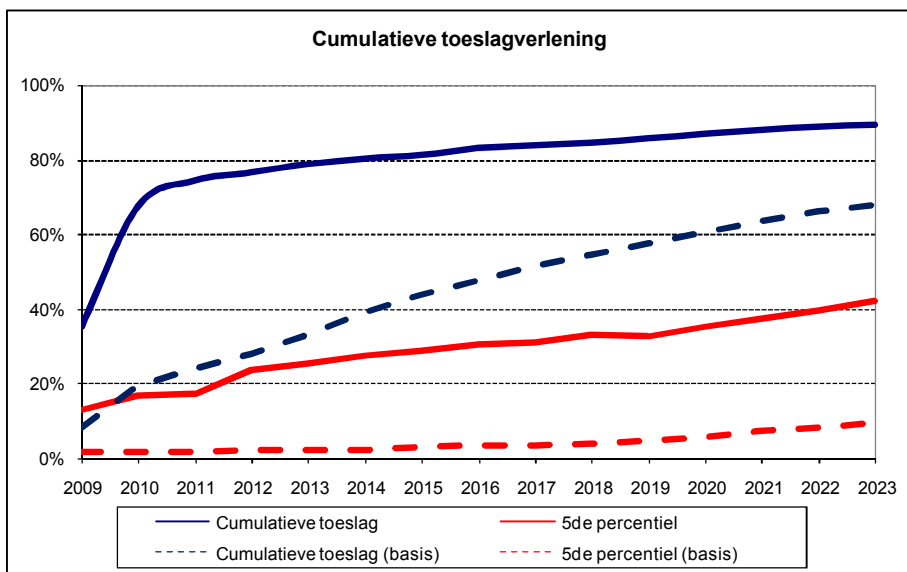
Pensioenresultaat

In onderstaande tabel is het pensioenresultaat weergegeven voor de (gewezen) deelnemers op basis van de prijsindex. Het pensioenresultaat geeft weer hoe de koopkracht van de deelnemer zich naar verwachting ontwikkelt. Bijvoorbeeld het resultaat van 90% voor de niet-actieve deelnemers met prijstoelag betekent dat de waarde van het opgebouwd pensioen van de niet-actieve deelnemers naar verwachting op lange termijn (15 jaar) 90% van de huidige waarde (in termen van koopkracht) zal behouden.

Pensioenresultaat	Resultaat actieven en niet-actieven met loontoeslag	Resultaat niet-actieven met prijstoelag
Verwachting	104 %	90 %
5 ^e -percentiel	82 %	77 %
Muntjes (verwachting, risico)	(4,2)	(3,1)

Consistentietoets

Onderstaande grafiek toont de cumulatieve toeslagresultaten voor de actieve deelnemers bij toepassing van het vereist eigen vermogen (129,7%) als startpunt voor de nominale dekkingsgraad, teneinde te onderzoeken of de toeslagverlening in voldoende mate aansluit bij de ambitie. Bij een startdekkingsgraad die gelijk is aan het vereist eigen vermogen, bedraagt de cumulatieve toeslagverlening aan de deelnemers naar verwachting 89%.

In het tweede deel van de consistentietoets wordt gezien of het beleid van de Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de Particuliere Beveiliging consistent is wanneer als startpunt het minimaal vereist eigen vermogen (105%) wordt gehanteerd. Er wordt onderzocht of het pensioenfonds in staat is om in 15 jaar naar verwachting volledig te herstellen (lees of het pensioenfonds uitkomt op een dekkingsgraad-niveau dat tenminste gelijk is aan de evenwichtssituatie).

Uit de grafiek valt op te maken dat het pensioenfonds voor wat betreft de ontwikkeling van de dekkingsgraad een consistent beleid voert. Immers de nominale dekkingsgraad is naar verwachting in staat om binnen een periode van 15 jaar tenminste het niveau van het vereist eigen vermogen (129,7%) te bereiken.

